

Δέφτερη Ανάγνωση

Εναλλακτική Πληροφόρηση

Website: www.defterianaynosi.com

Facebook: www.facebook.com/DefteriAnaynosi

Twitter: www.twitter.com/DefteriAnaynos1

Ειδήσεις για τη βδομάδα και σχόλια για τις εξελίξεις

Περιεχόμενα του τεύχους της βδομάδας: 17/7- 24/7/2013

Λόγω τεχνικών προβλημάτων και διακοπών η Δέφτερη Ανάγνωση θα κυκλοφορεί σε έκτακτο σχήμα μέχρι τον Σεπτέμβριο οπότε ελπίζουμε να είναι έτοιμο το [νέο] σάιτ. Κατά την επόμενη περίοδο, τα κείμενα θα δημοσιεύονται στο facebook και σε φιλικά blogs

Τοπικά

Μικροί ελιγμοί στο Κυπριακό, σελ. 2

Οικονομία και ταξική πάλη: Περιμένοντας την τρόικα, ενώ το ταξικό ρουσφέτι προς τους μεγαλοϊδιοκτήτες συνεχίζεται με νέες εστίες έντασης, σελ 7

Ερευνώντας τα σκάνδαλα: η ζημιά της Unistraum ξεπερνά το δισεκατομμύριο, ενώ καταγράφονται και οι παραπλανήσεις του κοινού από την Τράπεζα Κύπρου, σελ 10

Διεθνή

Η δυναμική της αντιπαράθεσης στην Αίγυπτο και τα Γεωπολιτικά συμφέροντα: η τούρκικη αμηχανία για την Αίγυπτο και οι φήμες για τούρκο-ισραηλινή συνεργασία στην Συρία, σελ 17

Ειδήσεις της βδομάδας – λινκς, σελ 20

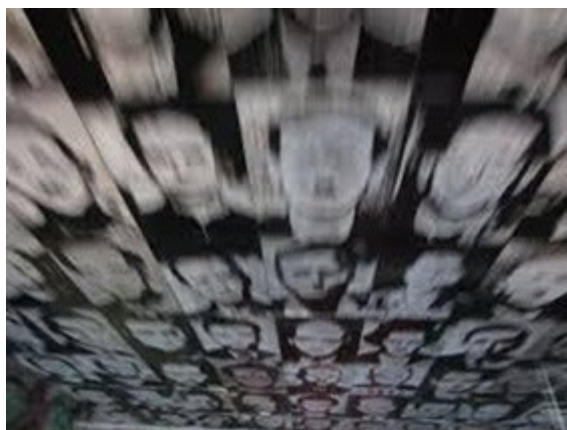
Σπόντες, σελ 21

Απόψεις

Σκέψεις για την εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση

Εμπρός για τον αυριανό πολίτη του 1974 (Ράβε ξήλωνε!), σελ. 30

Μικροί ελιγμοί στο Κυπριακό

Υπάρχει ένα κλίμα αμηχανίας και αβεβαιότητας που καλύπτει σαν πέπλο ομίχλης τους προσανατολισμούς και τις προθέσεις της κυβέρνησης για το μέλλον. Υπάρχει σαφής δήλωση εφαρμογής του μνημονίου στην πιο αντιλαϊκή του μορφή (π.χ. φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας από μηδενική βάση). Η αβεβαιότητα όμως για το εύρος των επιπτώσεων και πολύ περισσότερο την αντιμετώπιση τους είναι μεγάλη. Στο θέμα της εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων της κυπριακής ΑΟΖ αν και οι κατ' αρχήν προθέσεις αμυντικής συνεργασίας με Ισραήλ και Ελλάδα είναι δεδηλωμένες το τοπίο είναι τελείως θολό έως και σκοτεινό όταν οι διερευνητικές γεωτρήσεις τελειώσουν και έλθει η ώρα της εκμετάλλευσης με το Κυπριακό άλυτο.

Στο ίδιο το Κυπριακό τώρα που είναι και το αντικείμενο του κειμένου αυτού ως σημαντικότερη ίσως εξέλιξη θα πρέπει να σημειώσουμε τον διορισμό διαπραγματευτή στις συνομιλίες άλλου από τον πρόεδρο. Είναι προς σημείωση ότι ο διορισμός του Ανδρέα Μαυρογιάννη (διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών) έγινε ομόφωνα δεκτή με την επιφύλαξη των Οικολόγων. Προηγουμένως το ΑΚΕΛ είχε διαφωνήσει επί της αρχής με τον διορισμό διαπραγματευτή άλλου εκτός από τον πρόεδρο αλλά η διαφωνία εκφράστηκε στο Εθνικό Συμβούλιο και δεν της δόθηκε έκταση εκτός. Από τουρκοκυπριακής πλευράς έχει εκφραστεί δυσανεξία κατά δήλωση Στυλιανίδη αλλά δεν εκφράστηκε δυσανεξία από άλλες χώρες. Ένα από τα επιχειρήματα του ΥΠΕΞ Γιαννάκη Κασουλίδη είναι ότι η ύπαρξη ενός αντιπροσώπου στις συνομιλίες θα του επιτρέπει κινήσεις που δεν επιτρέπονται στον Πρόεδρο όπως το να συναντήσει Τούρκους επισήμους (εννοείται ότι οι Τούρκοι δεν δέχονται να συναντήσουν τον Πρόεδρο αλλά δεν εξηγά γιατί θα δεχτούν να δουν τον αντιπρόσωπο του). Επίσης ενώ είναι κατανοητό το γιατί η ελληνοκυπριακή πλευρά επιδιώκει συνάντηση με Τούρκους επίσημους (για σκοπούς αναγνώρισης αφ ενός

και αφ' ετέρου για προώθηση της πολιτικής του ότι το Κυπριακό είναι κύρια πρόβλημα μεταξύ Κύπρου και Τουρκίας και υποβάθμισης της ειδικής βαρύτητας ενδεχομένως της τουρκοκυπριακής πλευράς) δεν φαίνεται το ικανό αντίτιμο που μπορεί να οδηγήσει την Τουρκία σε μια τέτοια ανατροπή της πολιτικής της.

Επί Μακαρίου υπήρχε συνομιλητής άλλος από τον πρόεδρο. Πριν το 1974 ήταν ο Γλαύκος Κληρίδης και μετά ο Τάσος Παπαδόπουλος. Από την τουρκοκυπριακή πλευρά ήταν ο Ραούφ Ντενκτάς. Κατά κάποιο τρόπο τουλάχιστον από μια άποψη ουσιαστικά το επίπεδο των συνομιλιών υποβαθμίζεται. Οι Τουρκοκύπριοι μέχρι στιγμής δεν δήλωσαν πώς θα αντιδράσουν. Επειδή είναι προεκλογική περίοδος θα ειπωθούν διάφορα. Η τελική θέση θα πρέπει να αναμένεται μετά τις εκλογές της 28^{ης} Ιουλίου. Είναι πιο πιθανόν όμως ότι θα λειτουργήσουν κατά συμμετρία βάζοντας άλλο αντιπρόσωπο. (Τουρκοκύπριος στέλεχος κόμματος μας είπε ότι θεωρεί πιο ορθό να συνεχίσει η πλευρά του να αντιπροσωπεύεται όπως και πριν από τον ηγέτη της για να δείχνει ότι θέλει όντως λύση και δεν ακολουθεί «παρελκυστική τακτική»).

Στην ελληνοκυπριακή πλευρά υπάρχει πάντως και η άποψη ότι ο Ανδρέας Μαυρογιάννης έχει καλή γνώση της ευρωπαϊκής διπλωματίας και άλλες διαπραγματευτικές ικανότητες που μπορεί να ευνοήσουν κάποιο ξεμπλοκάρισμα της διαδικασίας στα αρχικά τουλάχιστον στάδια. Από την άλλη αν η θέση όχι χρονοδιαγράμματα, όχι επιδιαιτησία συνεχίσει ως πρόταξη, η υποβάθμιση του επιπέδου των συνομιλιών μπορεί να οδηγεί και στην σκέψη ότι το επιδιωκόμενο δεν είναι η λύση αλλά η δημιουργία και συντήρηση κάποιου μηχανισμού που θα διασφαλίσει τη σταθερότητα και κάποιου είδους συμφωνία για την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων. Ίσως και κανένα ΜΟΕ.

Πάντως πρόσφατα ο κ Αναστασιάδης δήλωσε ότι δεν έχει σημασία το όνομα της λύσης αλλά το περιεχόμενο της και ότι βλέπει λιγότερες εξουσίες στην κεντρική κυβέρνηση. Από την άλλη σε ερώτηση δημοσιογράφου μετά την διάσκεψη τύπου για τους πρώτους τέσσερις μήνες της κυβέρνησης του υπεραμύνθηκε και του ενδεχομένου να αλλάξει κανείς άποψη και ανέφερε τον Μακάριο ο οποίος από την Ένωση μεταπήδησε στην Ανεξαρτησία. Δυστυχώς ο δημοσιογράφος δεν τον ερώτησε που μπορεί να πηδήσει κάποιος από την ομοσπονδία και μείναμε με την απορία.

Πάντως ο Εγκεμέν Μπαγίς, σε σύντομη συνάντηση πού είχε με τον κ Αναστασιάδη πρόσφατα στην Κροατία μίλησαν για την « αναγκαιότητα όπως προκύψει ένα νέο σχέδιο το οποίο θα φέρει το όνομα «Μπαν Κι Μουν» όχι του Κόφι Ανάν». Στο Σχέδιο

Ανάν, συμπλήρωσε δίνοντας και το στίγμα της τουρκικής προσέγγισης, οι αρμοδιότητες του Κεντρικού Κράτους ήταν πιο αυξημένες λέγοντας πως στη νέα μορφή λύσης οι δύο πλευρές θα είναι πιο αυτόνομες για εσωτερικά ζητήματα αλλά με έναν κεντρικό μηχανισμό ασφάλειας του κράτους.

Λιγότερο κεντρικό κράτος λέει λοιπόν και ο κ Αναστασιάδης και ο κ Μπαγίς. Την περασμένη βδομάδα να θυμίσουμε αναφερθήκαμε σε πρόσφατη συνέντευξη του Σερντάρ Ντενκτάς που ήταν καλεσμένος του Τάσου Παπαδόπουλου στη Στράκα λίγα βράδια πριν το δημοψήφισμα του 2004. Ήταν και οι δύο σύμφωνοι για αναβολή των δημοψηφισμάτων και είχαν «παρόμοιες ιδέες» που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε λύση κανένα χρόνο μετά.

Ενώ όμως ο Εγκεμέν Μπαγίς εμφανίζεται έτοιμος να δεχτεί αλλαγή της βάση της λύσης από τη άλλη φαίνεται να βιάζεται για τη λύση. Εισηγήθηκε όπως «η Τουρκία, η Ελλάδα, οι δύο πλευρές, τα Ηνωμένα Έθνη, «ακόμη και το Ηνωμένο Βασίλειο», να κλειστούν σε ένα δωμάτιο και κατά το πρότυπο της εκλογής του Πάπα να μην βγουν από αυτό μέχρι να βρεθεί λύση».

Η συνάντηση Εγκεμέν – Αναστασιάδη έγινε όταν και οι δύο ήταν στην Κροατία στους εορτασμούς για την ένταξη της χώρας στην ΕΕ. Στον τουρκικό τύπο χαρακτηρίστηκε μυστική. Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος την χαρακτήρισε σύντομη. Το πιο πιθανόν πρόκειται για μια ανταλλαγή κουβέντας ολιγόλεπτη σε τυχαία συνάντηση πχ σε κανένα καπνιστήριο ή κάτι ανάλογο.

Ακόμα και τώρα οι εξοπλισμοί μένουν υπεράνω κρητικής...

Όπως και ο ίδιος ο στρατός. Είναι εντυπωσιακό το ότι στη δίκη για την έκρηξη στο Μαρί κρίθηκαν ένοχοι ένας πολιτικός και μερικοί πυροσβέστες ενώ έμειναν στο απυρόβλητο οι στρατιωτικοί. Ακόμα καταλογίστηκαν διάφορα κακά όπως γραφειοκρατία και αναβλητικότητα στον κυβερνητικό μηχανισμό αλλά όχι στον στρατό. Είναι ακόμα εντυπωσιακό ότι αμέσως μετά την έκρηξη στο Μαρί χρειάστηκαν διαδηλώσεις σε στρατόπεδο της Λεμεσού για να αρχίσουν να μετακινούνται παλιά επικίνδυνα βλήματα και να μεταφέρονται για καταστροφή στη βρετανική βάση Ακρωτηρίου. Πρόσφατα ομολόγησε ο ΥΠΑΜ ότι υπάρχουν βλήματα σε πολλά στρατόπεδα που πρέπει να καταστραφούν και για να γίνει αυτό θα πρέπει να έλθουν ξένοι ειδικοί και πολλά απ αυτά να τα μεταφέρουν στο εξωτερικό. Εν ολίγοις υπάρχουν εκρηκτικά σκουπίδια διασκορπισμένα σε διάφορους στρατιωτικούς χώρους. Υπάρχει αφ ενός το θέμα του κινδύνου και αφ' ετέρου το θέμα της σπατάλης

πολλών δεκάδων εκατομμυρίων. Τώρα θα πρέπει να ξοδευτούν άλλα για να εισαχθούν καινούργια. Γιατί πρέπει να σκοτωθούν άτομα για να ανοίξει μια έρευνα για αυτό το θέμα. Ένα θέμα- σκάνδαλο που διαρκεί δεκαετίες. Να θυμίσουμε τους S-300 που κανένας δεν πίστευε ότι θα φτάσουν στην Κύπρο αλλά και ελάχιστοι πήραν δημόσια αντίθετη θέση. Να θυμίσουμε τις μίζες για τα πυραυλάκια Top.

Μια ματιά στην περιοχή μας είναι αρκετή για να αντιληφθούμε ότι η σταθερότητα είναι πλέον επισφαλής ενώ μερικές χώρες έχουν διολισθήσει στην κοινωνική αναταραχή ή και τον πόλεμο. Πραγματικά έγινε της μόδας να ακούμε πλέον καθημερινά για την ενεργειακή ασφάλεια αλλά αν είναι να μιλήσουμε για αυτό ας μιλήσουμε τότε για συσχετισμούς ισχύος, ας τους προβάλουμε στο προσεχές μέλλον, ας μιλήσουμε για πολιτικές σταθερότητας. Πως είναι δυνατόν να συμφωνούν όλοι να αγοράσουν δυο μικρά πολεμικά που θα κοστίσουν 120 εκ συν τα έξοδα που περιλαμβάνουν κι ένα ναυτικό προσωπικό αρκετών δεκάδων τουλάχιστον ατόμων. Ανάμεσα στις γραμμές σε κάποια εκπομπή όπου μιλούσε ο κ Φωτίου ίσως και να έβγαινε ως νόημα ότι τα πλοία αυτά είναι αναγκαία για να τα παρενοχλεί το τουρκικό ναυτικό στην κυπριακή ΑΟΖ και να προβαίνει η κυβέρνηση σε διαμαρτυρίες προς κάθε κατεύθυνση. Ο κ Φωτίου είπε στις Τομές Στα Γεγονότα:

«Αν θέλουμε να δημιουργήσουμε συνθήκες ενεργειακής ασφάλειας δεν πρέπει να μένουμε μόνο στα λόγια αλλά πρέπει να προχωρούμε σε πράξεις». Θεωρεί λοιπόν ο υπουργός μας και συμφωνεί μαζί του όλη η βουλή ότι θα δημιουργήσει συνθήκες ενεργειακής ασφάλειας προσθέτοντας δύο πλεούμενα ανοικτής θαλάσσης λίγο μεγαλύτερα από τα δυο τρία παραλιακά που ήδη έχουμε.

Ας δούμε ένα κειμενάκι από το Σίγμα νιους:

Η Βουλή, στη συνεδρία της, την περασμένη Τετάρτη άναψε στην ουσία το πράσινο φως αίροντας τον αστερίσκο που υπήρχε στο προϋπολογισμό του 2013, ο οποίος προβλέπει αποδέσμευση κονδυλίου 100-120 εκατομμυρίων Ευρώ, σε βάθος χρόνου, για την απόκτηση των δύο πολεμικών πλοίων.

Απόλυτα επιβεβαιωμένες πληροφορίες του Σίγμα αναφέρουν ότι η κυβέρνηση πολύ σύντομα θα έρθει σε απευθείας διαπραγμάτευση με την κυβέρνηση του Ισραήλ το οποίο διαθέτει προς πώληση πλοία για τα οποία επιδεικνύεται ενδιαφέρον και μάλιστα διατίθενται σε λογικές τιμές.

Αυτό το σενάριο, το οποίο προς το παρόν είναι το επικρατέστερο, φαίνεται να προσκρούει στην άρνηση της Βουλής, η οποία σύμφωνα πάντα με επιβεβαιωμένες πληροφορίες που μετέδωσε το Σίγμα, θέλει να έχει ενώπιον της αρκετές επιλογές προτού καταλήξει.

Σύμφωνα με τα όσα μετέδωσε το Σίγμα, υπάρχει και ένα δεύτερο σενάριο το οποίο στοιχίζει πιο ακριβά αλλά σίγουρα είναι πιο αξιόπιστο. Αφορά τη γαλλική Κορβέτα ανοικτής θαλάσσης τύπου Στέλθ, πλοίου δηλαδή, που δεν εντοπίζεται από ραντάρ όπως αυτό, που απέστειλαν οι Γάλλοι πριν από τρεις μήνες στο λιμάνι της Λεμεσού.

Αρχίσαμε σε καιρό άκρας λιτότητας και την ίδια ώρα που κάποιος κύριος κάνει απεργία πείνας μπροστά από το προεδρικό διότι ακυρώθηκαν κονδύλια που προορίζονταν για εξοπλισμό του ογκολογικού Λευκωσίας να μιλούμε για 100 – 120 εκατομμύρια συν τα έξοδα συντήρησης και προσωπικού 35 άτομα για το καθένα γράφτηκε κάπου (αλλά σε τέτοιες περιπτώσεις γράφουμε τους μικρούς αριθμούς).

Αλλά υπάρχουν κι άλλοι στη Βουλή καλύτεροι γνώστες του αντικειμένου που θέλουν κορβέτα σαν αυτή που απέστειλαν οι Γάλλοι στο λιμάνι της Λεμεσού (πώς τους ήλθε αυτούς να την στείλουν) που είναι στελθ και δεν αντιμετωπίζεται από τα ραντάρ (και είναι πιο ακριβή αλλά και πιο αξιόπιστη για ... την ενεργειακή μας ασφάλεια.

**Οικονομία και ταξική πάλη: Περιμένοντας την τρόικα,
ενώ το ταξικό ρουσφέτι προς τους μεγαλοϊδιοκτήτες
συνεχίζεται με νέες εστίες έντασης**

Περιμένοντας την τρόικα: τα δημόσιο-οικονομικά και οι εξαγωγές πάνε καλά από την αρχή του χρόνου, ενώ η ανεργία ανεβαίνει και οι μεγαλομέτοχοι της Τράπεζας Κύπρου προσπαθούν να ελέγξουν της Κεντρική μέσω της κυβέρνησης και της Βουλής

Αυτήν την βδομάδα τα βλέμματα όσον αφορά στην οικονομία είναι στραμμένα στην επίσκεψη της τρόικα. Από τα μέχρι σήμερα δεδομένα φαίνεται ότι τα δημόσιο-οικονομικά συνεχίζουν να κινούνται σε θετική κατεύθυνση – όπως και στις αρχές του χρόνου πριν τον Μάρτιο. Βελτίωση φαίνεται να υπάρχει επίσης στο εμπορικό ισοζύγιο με άνοδο των εξαγωγών, αλλά και μείωση των εισαγωγών που παραπέμπει, όμως, σε μείωση της κατανάλωσης. Στον τραπεζιτικό τομέα και στην ευρύτερη οικονομία, ωστόσο, τα στοιχεία δεν είναι θετικά. Στον τραπεζιτικό τομέα, η προσπάθεια να διασωθεί η Τράπεζα Κύπρου συνεχίζεται με ένα σχεδόν υστερικό τρόπο – η πιο πρόσφατη κίνηση ήταν η απόφαση της βουλής να επιβάλει σύμβουλους στην κεντρική τράπεζα. Ο στόχος βέβαια είναι μάλλον εξόφθαλμα να μπορούν να ελέγχουν οι μεγαλομέτοχοι της Τράπεζας Κύπρου -οι οποίοι ξεκάθαρα ελέγχουν την κυβέρνηση- την Κεντρική Τράπεζα. Το ότι αυτή η κίνηση είναι υποκριτική από όσους στήριζαν την μονοκρατορία του Ορφανίδη που για τους ίδιους λόγους -για τα συμφέροντα των μεγαλομετόχων]- οδήγησε την χώρα στην κρίση, είναι μόνο η μια διάσταση του προβλήματος. Η ευρύτερη είναι η εξουσία και η πολιτική προστασία που απολαμβάνει μια μερίδα του κεφαλαίου. Και βέβαια η αντίδραση της ευρωπαϊκής κεντρικής τράπεζας η οποία στηρίζει την αυτονομία της κυπριακής κεντρικής τράπεζας είναι το άλλο ζητούμενο. Στην ευρύτερη οικονομία η ανεργία συνέχισε να ανεβαίνει και πέρασε το 16% ενώ οι προβλέψεις για το μέγεθος

της ύφεσης φαίνεται να ξεπερνούν τις αρχικές εκτιμήσεις. Οι εκτιμήσεις για «χρεοκοπία» -που σημαίνει ουσιαστικά αδυναμία να συνεχίσει η χώρα στο ευρώ- συνεχίζονται – και παρά τα ότι η συζήτηση για αποχώρηση από το ευρώ δεν είναι στην πρώτη γραμμή, η πραγματικότητα του ότι η Κύπρος βρίσκεται σε ένα ιδιόρρυθμο καθεστώς με «διαφορετικό» -υποτιμημένο- ευρώ από την υπόλοιπη ευρωζώνη μπορεί να είναι λογοκριμένο στο εσωτερικό, αλλά εξακολουθεί να είναι μια ντε φάκτο πραγματικότητα και δεδομένη στο εξωτερικό. Μέχρι και ο κ. Αναστασιάδης το ανέφερε σε συνέντευξη του.

Γενικότερα μέχρι στιγμής η οικονομία φαίνεται να ισορροπεί με βάση την υπάρχουσα ρευστότητα που κυκλοφορεί και ανακυκλώνεται από την αρχή του χρόνου – σύμφωνα όμως με στοιχεία τα οποία δημοσιεύτηκαν στην Καθημερινή στις 14/7, τόσο τα νοικοκυριά, όσο και οι επιχειρήσεις φαίνεται να αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους – ιδιαίτερα του περασμένου χρόνου. Κάτι που δείχνει ότι το μη κούρεμα όλων των καταθέσεων είχε και την πρακτική λειτουργία να δίνει ανάσα αντιμετώπισης της κρίσης. Πάντως ο περιορισμός της κατανάλωσης και των καταθέσεων των επιχειρήσεων δείχνει ότι στενεύουν τα όρια της ρευστότητας και αν επιβληθεί σκληρή λιτότητα χωρίς ενέσεις ρευστότητας από το Δημόσιο, τότε ο φαύλος κύκλος της ύφεσης είναι πολύ πιθανός όπως προειδοποιούσε η προηγούμενη κυβέρνηση. Ο περιορισμός της ρευστότητας από την κυβέρνηση θα έχει επιπρόσθετο αντίκτυπο στην ήδη μειωμένη κατανάλωση. Ήδη οι περικοπές -λ.χ. στα νοσοκομεία- αρχίζουν να έχουν επίδραση στα χαμηλότερα στρώματα. Αν λ.χ. επηρεαστούν και οι συντάξεις, οι οποίες παίζουν ένα σημαντικό ρόλο ευρύτερα σε μια κοινωνία στην οποία η οικογενειακή αλληλεγγύη λειτουργεί επίσης για να εξισορροπεί τις οικονομικές πιέσεις, τότε η ένταση θα αυξηθεί.

Ταξική ένταση: η κυβερνητική στήριξη στο μεγάλο κεφάλαιο δημιουργεί πολλαπλές εστίες έντασης - από το «χαράτσι του Χάσικου» στο «ωράριο»

Σε αυτό το πλαίσιο, οι ταξικές εντάσεις προβάλλουν έμμεσα και η πορεία όξυνσης είναι πολύ πιθανή. Με δεδομένο ότι η νέα κυβέρνηση έχει σαν προτεραιότητα την στήριξη του κεφαλαίου -και λόγω ταξικής προέλευσης αλλά και λόγω οικονομικής αντίληψης- οι εντάσεις φάνηκαν από τον Μάρτιο – η αντιπαράθεση για την μορφή του κουρέματος των καταθέσεων -κούρεμα για όλες η κούρεμα για καταθέσεις άνω των 100,000- ήταν μέρος μιας έμμεσης ταξικής διαμάχης. Στην συνέχεια ακολούθησε μια γενική τάση αναμονής εν μέσω ρητορικών για κλίμα «συναίνεσης» αλλά άρχισαν και τα παράπονα πια από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις – η υπουργός εργασίας πια

λ.χ. μιλούσε μόνο με τους ξενοδόχους και αγνόησε τις συντεχνίες για τα προγράμματα εργοδοτησης. Σε αυτό το πλαίσιο πέρασε και η ευνοϊκή για τους μεγαλοϊδιοκτήτες, developers και ξενοδόχους, φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας που άλλαξε δραματικά την εισήγηση της προηγούμενης κυβέρνησης για φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας και μη-φορολόγηση της πρώτης κατοικίας. Το θέμα επανήλθε με το ζήτημα των ενοικίων όπου η κυβέρνηση κατάφερε να το αναβάλει μέχρι το φθινόπωρο – χρησιμοποιώντας και πάλιν την στρατηγική της αναβολής.

Η επόμενη κίνηση ήταν η επέκταση του «τουριστικού ωραρίου» σε όλη την Κύπρο. Ο κ. Σιακολας ο οποίος είχε εισηγηθεί το μέτρο από παλιά επικρότησε και υποσχέθηκε νέες προσλήψεις. Η ευρύτερη αντίδραση ωστόσο δεν ήταν ευνοϊκή. Το μέτρο επηρεάζει τους μικροκαταστηματάρχες αλλά και τους εργαζόμενους οι οποίοι θα βρεθούν υπό πίεση για επιπλέον εργασία. Με βάση το μέτρο ξεκίνησε μια άτυπη αλλά ουσιαστική ταξική αντιπαράθεση. Οι μικροκαταστηματάρχες δεν άνοιξαν και οι συντεχνίες τέθηκαν σε διαδικασία αντιπαράθεσης για τις πιέσεις προς εργαζόμενους – ο στόχος του κεφαλαίου θα είναι ενδεχομένως να αδυνατίσει και σε αυτόν τον τομέα την συνδικαλιστική οργάνωση, χρησιμοποιώντας ελαστική εργασία μη συνδικαλισμένων εργαζόμενων για να ασκήσει πιέσεις για μείωση απολαβών. Το ότι η ισορροπία της οικονομίας βασίζεται στην αλλαγή των ταξικών ισορροπιών που υπήρχαν την προηγούμενη περίοδο που δεν έλεγχε το κεφάλαιο και την εκτελεστική εξουσία, μπορεί να μην είναι ακόμα πλήρως αντιληπτό – αλλά μπορεί να γίνει οδυνηρά. Ο κ. Αναστασιάδης φάνηκε να το αντιλαμβάνεται αυτό με την θεαματική «προειδοποίηση» στους εργοδότες κατά την διάρκεια της συνέντευξης τύπου. Αλλά η ταξική ένταση διακλαδώνεται ήδη.

Ερευνώντας τα σκάνδαλα: η ζημιά της Unistraum ξεπερνά το δισεκατομμύριο, ενώ καταγράφονται και οι παραπλανήσεις του κοινού από την Τράπεζα Κύπρου

**[η διορισμένη επιτροπή ακούει και σιωπά επιλεκτικά, ενώ η επιτροπή
κεφαλαιαγοράς μπαίνει δυναμικά στη διερεύνηση]**

Η παρουσία του κ. Καρυδά και η αίσθηση ότι και πάλιν η ερευνητική χαρίστηκε ευνοϊκά στις υπεκφυγές ενός κατά τεκμήριο εμπλεκομένου σε πολλαπλά σκάνδαλα στην Τράπεζα Κύπρου, ήταν ένα έμμεσο υπόστρωμα των συζητήσεων την εβδομάδα που πέρασε. Οι ανακοινώσεις του ΠΑΣΕΧΑ λ.χ. ήταν εκφραστικές για το τι άφησαν τα μέλη της επιτροπής να περάσει απαρατήρητο. Η παρουσία του κ. Αριστοδήμου ήταν επίσης ανάλογη – η επιτροπή προτίμησε να αφήσει να περάσουν τα δύσκολα για τον κ. Αριστοδήμου. Η πιο ενδιαφέρουσα όμως κατάθεση ήταν του κ. Ε. Ξενοφώντος ιδιαίτερα σε σχέση με την Uniastrum – την τράπεζα για την οποία ξεκίνησε ποινική έρευνα.

Με δεδομένη την μεροληπτική στάση των μελών της διορισμένης ερευνητικής, οι ανακοινώσεις της επιτροπής κεφαλαιαγοράς [Ε.Κ.], ήρθαν να γεμίσουν ένα κενό. Με ανακοίνωση της στις 12/7 η Ε.Κ. μια πρώτη απόφαση καταδίκης της τράπεζας Κύπρου για παραβίαση κανονισμών πληροφόρησης του κοινού και των επενδυτών για την αγορά ελληνικών ομολόγων το 2009-10.

Η διορισμένη επιτροπή, οι μεροληπτικές ερωτήσεις και οι ανάλογες προκαταλήψεις

Σε αυτά τα πλαίσια η αναζήτηση του τι συνέβηκε φαίνεται να αποδεικνύεται σαφώς δύσκολη δουλειά για την επιτροπή που διόρισε η κυβέρνηση. Η αρχική τους εμφάνιση ήταν έτσι και αλλιώς προβληματική αφού φάνηκε ότι δεν είχαν γνώση του

αντικειμένου και έμμεσα η όχι καθοδηγούνταν από το πλαίσιο των ερωτήσεων που φαινόταν ότι καθόριζαν άλλοι. Ακολούθως φάνηκε μια έκδηλη μεροληπτική στάση των ίδιων: οι μονομερείς ερωτήσεις από ακριβοπληρωμένους δικαστές γιατί δεν παίρνονταν μέτρα περικοπών, χωρίς να γίνεται καμία αναφορά στο ποιοί εμπόδιζαν η περιόριζαν τα μέτρα για αύξηση των εσόδων ήταν αποκαλυπτική όσο και προβληματική για την κατανόηση των οικονομικών δεδομένων. Ακολούθησε η επίσης αισθητή προκατάληψη στην προσέγγιση διαφόρων ατόμων: ο κ. Σαρρής λ.χ. σχεδόν προστατεύθηκε, δεν ρωτήθηκε για την θητεία του πριν το 2008, αλλά και για τα ουσιώδη της περιόδου πριν το κούρεμα. Αντίθετα στην περίπτωση του κ. Καζαμιά οι ερωτήσεις ήταν επαναλαμβανόμενες με μια περίπτωση ένα σημείωμα που υποβλήθηκε στον τότε υπουργό από άτομα που είχαν καταθέσει επίσης στην επιτροπή- που έδειχνε σαφώς ότι τα μέλη της επιτροπής δεν είχαν καν γνώση εγγράφων που εξηγούσαν τα δεδομένα. Και τίθεται βέβαια θέμα αν κάποιοι δίνουν κατ' επιλογή έγγραφα, η αν γίνεται μεροληπτική επιλογή και προβολή. Ανάλογα μπορεί να πει κάποιος και για την παράδοση τακτική τους να ρωτούν μερικούς για δηλώσεις τους στον τύπο, ενώ να αποφεύγουν να κάνουν το ίδιο για άλλους – η περίπτωση λ.χ. του Ν. Παπαδόπουλου και των δηλώσεων του για τη βιωσιμότητα των τραπεζών μετά το κούρεμα του φθινοπώρου του 2011 ήταν χαρακτηριστική. Και ανάλογα φαίνεται να γίνεται και με τα στελέχη της Τράπεζας Κύπρου.

Όταν το θέμα έφτασε στα τραπεζικά, η επιτροπή ξαφνικά αποφάσισε ότι δεν μπορούσε να προχωρήσει με υποθέσεις που ήταν στα δικαστήρια – για όσους δεν το πρόσεξαν όμως αυτό σήμαινε ότι ο κ. Σαρρής της Λαϊκής θα απαλλασσόταν και πάλι από πολλές δύσκολες ερωτήσεις. Είναι δύσκολο πια να μην νιώσει κάποιος ότι, μερικοί έστω, στην επιτροπή δεν θέλουν να ανοίξουν στην δημόσια συζήτηση προβληματικά θέματα.

Οι καταθέσεις των τραπεζιτών και η υποψία μεροληπτικής στάσης απέναντι τους: μετά τον κ. Κυπρή η διορισμένη επιτροπή φάνηκε να ευνοεί την προσπάθεια μετατόπισης θεμάτων από τον κ. Καρυδά

Αρχικά η επιτροπή άκουσε τον κ. Κυπρή και μετά άλλους αξιωματούχους που μίλησαν για τα μπόνους και τις αμοιβές. Και μετά εμφανίστηκε ο κ.Καρυδάς. Ουσιαστικά εκπροσωπούσαν δυο διαφορετικές τάσεις μέσα στην Τράπεζα Κύπρου – ο μεν κ. Κυπρή είχε ταχθεί λ.χ. ενάντια στην διατήρηση ελληνικών ομολόγων, ενώ ο κ. Καρυδάς φέρεται από τις δυο έρευνες που έγιναν να συμμετείχε άμεσα σε συνεργασία με τον κ. Ηλιάδη. Οπότε οι κινήσεις της επιτροπής είναι και αξιοσημείωτες στο εσωτερικό πλαίσιο της Τράπεζας – αν ευνοούν δηλαδή μια τάση

απέναντι σε κάποια άλλη κλπ. Διότι σαφώς ένας από τα 3 μέλη, ο κ. Κραμβή έχει άμεσες σχέσεις με την οικογένεια Πολυβίου, η οποία εκτός από μεγαλοδικηγόροι της τράπεζας ανήκουν και στην ιστορική οικογένεια που έλεγχε της τράπεζα.

Η στάση της επιτροπής άλλαξε και πάλι αισθητά – ενώ για τον κ. Καρυδά υπήρχαν σαφή τεκμήρια από έρευνες και για την αγορά ελληνικών ομολόγων το 2009 – 10 αλλά και για την εμπλοκή του στο θέμα της ρουμανικής τράπεζας, τα μέλη της επιτροπής τον άφησαν απλώς να λέει ότι ήθελε, και να μεταφέρει το θέμα στο ότι η Ομόνοια ζήτησε δάνειο και δεν το πήρε, γιατί προσλήφθηκε η γυναίκα του Α. Κυπριανού κλπ, αποφεύγοντας να το ρωτήσουν για την ρουμανική τράπεζα με βάση τα διαθέσιμα τεκμήρια είτε για τις αντιφάσεις των όσων έλεγε με τις υπάρχουσες έρευνες. Το ότι δεν αρθρώθηκε καν η λογική ερώτηση αν δόθηκαν δάνεια σε άλλα σωματεία αφού έγινε αναφορά σε δάνειο που δεν δόθηκε στην Ομόνοια, ήταν επίσης εκφραστικό μια προκατειμενης στάσης. Το ότι μια μερίδα των ΜΜΕ πρόβαλε έντονα αυτήν την προσπάθεια μετατόπισης – ενώ λ.χ. τις προηγούμενες καταθέσεις για τα μπονους τις είχαν στις εσωτερικές σελίδες ήταν εκφραστικό. Μερικές εφημερίδες άλλωστε, όπως ο Πολίτης, έχουν προϊστορία στην προσπάθεια συγκάλυψης του θέματος της αγοράς των ομολόγων και των ευθυνών του κ. Καρυδά. Κατά τα άλλα ο κ. Καρυδάς φάνηκε να προσπαθεί να φορτώσει τις ευθύνες σε άλλον άτομο της διευθυντικής ομάδας, τον κ. Πατσαλίδη – αλλά και αυτό το θέμα έπεσε στα μαλακά γιατί αγγίζει ένα άλλο θέμα: την διαγραφή των ηλεκτρονικών αρχείων στην τράπεζα Κύπρου. Ο κ. Καρυδάς βέβαια φαίνεται να αγωνίζεται να μετατοπίσει τις ευθύνες – αλλά το θέμα της διαγραφής των αρχείων αγγίζει και άλλους και φτάνει μέχρι τον Ορφανίδη.

Οι ερωτήσεις για τα δάνεια του κ.Αριστοδήμου δεν έγιναν, όπως δεν έγιναν και οι ερωτήσεις στον κ. Σαρρή για την πώληση των καταστημάτων στην Ελλάδα

Την Παρασκευή 12/7 παρουσιάστηκαν 2 πρώην πρόεδροι της Τράπεζας Κύπρου, οι κ. Αριστοδήμου και Ιωάννου. Ο κ. Αριστοδήμου προσπάθησε να υποστηρίξει ότι είχαν γίνει επαφές για να «παρθούν μέτρα» για τις επιπτώσεις από το κούρεμα των ελληνικών ομολόγων. Το τί μέτρα ζητούσε δεν αποσαφηνίστηκε – η θέση του ότι έπρεπε να ζητηθούν χρήματα για τις κυπριακές τράπεζες φαινόταν σαν η δικαιολογία ενός ενόχου που αφού ανέχτηκε την αγορά των ομολόγων μετά απλώς ζητούσε να αναλάβει κάποιος άλλος την ευθύνη. Το να ζητήσει η Κύπρος στήριξη για τις τράπεζες όπως φάνηκε και το 2012 σήμαινε μνημόνιο. Δωρεάν στήριξη δεν υπάρχει – ιδιαίτερα για τις τράπεζες. Η στάση του κ. Αριστοδήμου ήταν σαφώς αρνητική για τις επικρίσεις προς τις τράπεζες – ανήκει σε αυτούς που πίστευαν προφανώς ότι θα έπρεπε να πληρωθούν οι ζημιές των τραπεζών χωρίς καν να τις

πληροφορηθεί το κοινό. Και φυσικά, τέτοια ερώτηση – αν πίστευε, δηλαδή, ότι ήταν νομικά ή ηθικά ορθό να μην αποκαλύψει ο πρώην πρόεδρος τις ευθύνες των τραπεζών- δεν τέθηκε. **Στον κ. Αριστοδήμου έγιναν και ερωτήσεις για δάνεια και διαγραφές δανείων, αλλά, με βάση τα ΜΜΕ δεν φαίνεται να ρωτήθηκε ο ίδιος για τα δικά του δάνεια.** Πέρασε και αυτό στα λογοκρινόμενα θέματα. Όπως και οι σχέσεις του με τον κ.Καρυδά και Ηλιάδη. Αξίζει λοιπόν να δει κάποιος και τα εσωτραπεζικά συμφέροντα που εκφράζουν οι επιλεκτικές ερωτήσεις της επιτροπής.

Ο κ. Ιωάννου εστίασε στο ότι ήταν «απόλυτο λάθος» η πώληση των καταστημάτων στην Ελλάδα, το οποίο ονόμασε «χάρισμα». Διαφώνησε επίσης με το ότι υποβλήθηκε η Τράπεζα Κύπρου στο ίδιο καθεστώς εξυγίανσης με τη Λαϊκή.

Η κατάθεση Ξενοφώντος: η θεωρία της «πίεσης από την ελληνική κυβέρνηση για τα ομόλογα», η ευνοιοκρατία για τα μπόνους του κ. Ηλιάδη, το πραγματικό κόστος της Uniastum, και η λογοκρισία για τις παρεμβάσεις του «κύκλου γύρω από τον Κληρίδη»

Την Τρίτη 17/7 κατέθεσε ο κ. Ε. Ξενοφώντος, πρώην μέλος του Δ.Σ. Η πρόκληση του είναι ενδιαφέρουσα αφού δεν αναμένεται να προσκληθούν όλα τα μέλη του Δ.Σ.

Η πρώτη πληροφορία που κατέθεσε είναι ενδιαφέρουσα και φαίνεται να κινείται προς την κάλυψη των κ. Ηλιάδη και Καρυδά. Ισχυρίστηκε ότι έγινε παρέμβαση εκ μέρους της ελληνικής κυβέρνησης για την επαναφορά των ελληνικών ομολόγων τα οποία είχε πωλήσει η Τράπεζα Κύπρου. Αυτή η δήλωση είναι η πρώτη φορά που γίνεται και χωρίς τεκμηρίωση δεν σημαίνει πολλά – ούτε ο ίδιος κ. Καρυδάς δεν φάνηκε να εστιάζει σε κάτι τέτοιο. Εκτός αν η πρόσκληση και η δήλωση έγινε για να προλειανθεί το έδαφος για την δικαιολογία Ηλιάδη. Αλλά και πάλι η αγορά των ομολόγων έγινε μυστικά και δεν ανακοινώθηκε παρά μετά από μήνες. Άρα τί λογική είχε μια μυστική επαναγορά; Ακόμα όμως και αν δεχθεί κάποιος ότι η ελληνική κυβέρνηση εκβίασε την Τράπεζα Κύπρου -ίσως σε σχέση με τις επενδύσεις της στην Ελλάδα- η επαναφορά από την δευτερογενή αγορά είχε μίζες και η μη δημοσιοποίηση τους, αφήνει σαφώς ανοικτή την εκδοχή ότι οι «πιέσεις» είναι δικαιολογίες. Πάντως, ο κ. Ξενοφώντος είχε καταγράψει την άποψη του σε σημείωμα από το Μάιο του 2012 -δύο χρόνια μετά το γεγονός δηλαδή και ενώ η τράπεζα όδευε, μυστικά και πάλι, να ζητήσει κρατική στήριξη- όπου παραδεχόταν: «Εμείς ως ομάδα δεν βάλαμε τα του οίκου μας σε τάξη. Έγινε ένα έγκλημα κατά της Τράπεζας, τους μέτοχους και της οικονομίας.»

Κατά τα άλλα παραδέχθηκε ότι τα μπόνους εισήχθησαν για τον κ. Ηλιάδη και για το χατίρι του «άλλαξε όλη η δομή των αμοιβών». Το άτομο που επέβαλε αυτήν την

αλλαγή και τον Ηλιαδη ήταν ο κ. Τριανταφυλλίδης. Άρα η οικογένεια Τριανταφυλλίδη Πολυβίου ήταν πίσω από το golden boy – και προφανώς και πίσω από την στρατηγική, μερικών έστω, από τις ερωτήσεις της ερευνητικής με τον κ. Κραμβή.

Όσον αφορά την απομυθοποίηση, αφού το έθεσε ο κ. Καρυδάς, ρωτήθηκε και ο κ. Ξενοφώντος και συμπλήρωσε την εικόνα που επιλεκτικά άφησε εκτός ο κ.Καρυδάς. Σύμφωνα με την μαρτυρία του παρεμβάσεις στην τράπεζα έκανε ο Σπύρος Κυπριανού και ο Γ. Κληρίδης – τον οποίο προσπάθησε να συγκαλύψει κάπως με το ότι είπε στον Τριανταφυλλίδη «κάποτε θα σου τηλεφωνώ, αλλά όταν θα κλείνω το τηλέφωνο να πετάς το όνομα». Τώρα πότε ήταν το "κάποτε", και σε ποιόν έλεγε την αλήθεια ο κ. Γλαύκος είναι άξιον απορίας. Αλλά ο κ. Ξενοφώντος συμπλήρωσε ότι προσλήφθηκε και η κόρη του, και ότι «άλλοι γύρω από τον Κληρίδη το εκμεταλλεύτηκαν». Την άλλη μέρα αυτό δεν ήταν πρωτοσέλιδο ούτε στον Πολίτη ούτε στην Αλήθεια, ούτε στον Φιλελεύθερο. Και για τα δάνεια και τις διαγραφές ανέφερε ότι υπάρχει διαδικασία και ότι έγιναν για άτομα από όλες τις παρατάξεις. Αλλά αυτό μάλλον το ερευνά πιο αναλυτικά η επιτροπή θεσμών – και εδώ φαίνεται να είναι σαν γλειφιτζούρι μετατόπισης.

Η πιο ενδιαφέρουσα κωδικοποίηση πάντως ήταν ότι η Τράπεζα Κύπρου πλήρωσε ήδη 700 με 800 εκατομμύρια επιπρόσθετα -πληρώθηκαν ήδη 565 εκατ. για την αγορά- για την Uniastrum, ενώ η πώληση της είναι «αμφίβολο αν θα αποδώσει 80 με 100 εκατ.». Άρα η ζημιά ανεβαίνει στα 1, 36 δις. Άμα αναλογιστεί κάποιος τις προειδοποιήσεις και την επιμονή του κ. Ορφανίδη το σκάνδαλο είναι εντυπωσιακό. Και είναι επίσης ενδιαφέρον πως μερικοί στα ΜΜΕ προσπάθησαν να το κουκουλώσουν όταν το έθεσε ο κ. Καρογιάν. Αλλά ο Φιλελεύθερος το είχε σε μια μικρή ειδησούλα στο πρωτοσέλιδο. Και μόνο ο Π. Χαραλάμπους στον οικονομικό Φιλελεύθερο το σχολίασε. Εστίασε στα δισεκατομμύρια που κυκλοφορούσαν και τις υπόγειες μίζες. Το πρωτοσέλιδο της εφημερίδας, όμως, ήταν αλλού – προσπαθούσε να καλύψει την προσπάθεια του Χάσικου να αλλάξει θέμα με το οικόπεδο του πεθερού που δεν πουλήθηκε, και την προσπάθεια επίθεσης στην ΣΥΤΑ.

Την Τετάρτη 17/7 κατέθεσε ο κ. Αρτέμη σύμφωνα με τον οποίο στην σύσκεψη που έγινε στο προεδρικό στις 23/3/2013 είχε πια διαμορφωθεί η θέση ότι θα έμενε η Τράπεζα Κύπρου. Αυτό που φαίνεται έντονα σε όλους τους εμπλεκόμενους της εν λόγω Τράπεζας είναι η προσπάθεια αν αποφύγουν το γεγονός ότι η δική τους Τράπεζα διασώθηκε -με ευνοιοκρατική επιλογή- ενώ η Λαϊκή διαλύθηκε – ενώ η στάση των ευρωπαίων ήταν να αντιμετωπιστούν και οι δυο το ίδιο.

Αυτή την βδομάδα επίσης η επιτροπή αποφάσισε ότι δεν θα εξέταζε το θέμα των αξιόγραφων το οποίο βρίσκεται ενώπιον δικαστηρίων. Με αυτήν την λογική τα

περισσότερα ζητήματα της Λαϊκής είναι εκτός συζήτησης – ήδη ο κ. Βγενόπουλος κίνησε και ο ίδιος αγωγές κατά της διαχειρίστριας της Λαϊκής. Οπότε η ουσία και τα αιτία της κρίσης θα πλανιούνται σε δικαστικές αποφάσεις για χρόνια ενδεχομένως. Το ότι το θέμα δεν θα είναι αντικείμενο διερεύνησης μόνο σε κυπριακά δικαστήρια είναι ενδιαφέρον. Ήδη οι αντιφάσεις του κυπριακού δικαστικού σώματος αρχίζουν να φαίνονται έντονα και η διορισμένη επιτροπή δεν φαίνεται να βοηθά στο image building. Ίσως να είναι και τα μη κυπριακά δικαστήρια, «μια κάποια λύση..»

Οι πραγματικές έρευνες: από την επιτροπή θεσμών της Βουλής στην επιτροπή κεφαλαιαγοράς

Σε αυτό το πλαίσιο, η κατανόηση του τι συνέβηκε δύσκολα θα βγει από την επιτροπή. Ίσως να πρέπει να δει κάποιος και με ποιές τάσεις των τραπεζιτών φαίνεται να ταυτίζεται η επιτροπή ή εστω μερίδα της – πέρα από τις πολιτικές της προκαταλήψεις. Αντίθετα οι επιτροπή θεσμών της Βουλής -η οποία είναι πιο αντιπροσωπευτική- προχώρησε από μόνη της στην διερεύνηση και άνοιξε το θέμα των δανείων της Λαϊκής βοηθώντας και στην δημόσια συζήτηση του θέματος. Και εκεί ο κ. Σαρρής, όταν ρωτήθηκε χωρίς την «προστασία» έκανε και τις σοβαρές δηλώσεις για το τι έγινε πριν το κούρεμα.

Ανάλογο ρόλο φαίνεται να έχει αναλάβει και η επιτροπή κεφαλαιαγοράς. Έτσι, ενώ στη διορισμένη επιτροπή ο Καρυδάς έλεγε ότι το βόλευε για να αλλάξει θέμα και τα μέλη της επιτροπή φαίνονταν να του στρώνουν το χαλί, η επιτροπή κεφαλαιαγοράς την επόμενη, καταδίκασε της Τράπεζα Κύπρου διότι παραπλάνησε το κοινό και κάλεσε «σε παραστάσεις τα πρώην μέλη του ΔΣ για τα ελληνικά ομόλογα». Η ανακοίνωση σε σύγκριση με την στάση των μελών της επιτροπής απέναντι στον κ. Καρυδα και τα συμφέροντα που εκπροσωπεί, ήταν εκφραστική. Υποδείκνυε ουσιαστικά τα ερωτήματα που η διορισμένη επιτροπή απέφυγε να ρωτήσει. Τουλάχιστον όταν κλήθηκε ο κ. Ξενοφωντος την επόμενη εβδομάδα ρωτήθηκε και για τις επίμαχες μέρες: *«Ο πρόεδρος της επιτροπής Γεώργιος Πικής κάλεσε τον κ. Ξενοφώντος να τοποθετηθεί στο γεγονός ότι ενώ ο κ. Γιάννης Κυπρής δήλωνε σε ΜΜΕ ότι πωλήθηκαν τα ελληνικά ομόλογα, την ίδια μέρα έγιναν επαναγορές τους.»* Ο κ. Καρυδάς απλώς δήλωνε ότι όλοι εγκρίναν τα πάντα και άλλαζε θέμα βολικά, αφού η επιτροπή δεν του έθετε τα τεκμήρια. Σαν συνέχεια εκείνων των ερευνών η επιτροπή κεφαλαιαγοράς ανακοίνωσε ότι θα προχωρήσει σε διερεύνηση της υπόθεσης της ρουμανικής τράπεζας Transylvania, αλλά και για τα δάνεια της Marfin.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί και η παρέμβαση του ΠΑΣΕΧΑ. Σύμφωνα με την καταγγελία ο κ. Καρυδάς είχε ψευδομαρτυρήσει σε δικαστήριο της Ρουμανίας για την υπόθεση εξαγοράς της Transylvania. Επίσης «δημιούργησε ζημιά πέραν των 360 εκατομμυρίων ευρώ ως συνέπεια της αγοράς των *inflation linked bonds* σύμφωνα με έρευνα της ίδιας της τράπεζας Κύπρου και πέρα από το 1.9 δις ζημιά που προέκυψε από το κούρεμα των *risk free* ελληνικών ομολόγων.» Είχε αρκετά να συγκαλύψει ο κ. Καρυδάς. Όμως ο ΠΑΣΕΧΑ κατέθεσε και νέες πληροφορίες για το επίμαχο στέλεχος των ομολόγων: «...ο Νικόλας Καρυδας προέβαινε σε παρατηρήσεις σε διευθυντές καταστημάτων της Τράπεζας Κύπρου και σε *business centers* γιατί δεν χρέωναν ακόμα ψηλότερα επιτόκια τους πελάτες της τράπεζας...» Είναι και αυτό μια ενδιαφέρουσα διάσταση που η διορισμένη επιτροπή δεν διερεύνησε.

Διεθνή

Η δυναμική της αντιπαράθεσης στην Αίγυπτο και τα Γεωπολιτικά συμφέροντα: η τούρκικη αμνηχανία για την Αίγυπτο και οι φήμες για τούρκο- ισραηλινή συνεργασία στη Συρία

Το δυτικό βλέμμα

Η Αίγυπτος εξακολουθεί να βρίσκεται στο επίκεντρο των περιφερειακών και των τοπικών συζητήσεων. Στις ΗΠΑ το ερώτημα αν ήταν πραξικόπημα η όχι η απομάκρυνση του Μόρσι από την προεδρία έχει και επιπτώσεις στην διεθνή πολιτική – αν είναι πραξικόπημα, τότε νομικά οι ΗΠΑ δεν θα μπορούν να παραδώσουν την πολεμική βοήθεια στον Αιγυπτιακό στρατό που θεωρείται ο βασικός του σύμμαχος. Και αυτό σε ένα κλίμα που όμως μεταδίδεται από την Αίγυπτο το αντί-αμερικανικό κλίμα είναι έντονο και στις δυο παρατάξεις-μπλοκ: και στους ισλαμιστές οπαδούς του Μόρσι αλλά και στους κοσμικούς αντίπαλους τους. Ήδη ο ηγέτης του κινήματος *tamarod*/εξέγερση που ξεκίνησε τις κινητοποιήσεις ενάντια στο Μόρσι έκφρασε και δημόσια τον αντί-αμερικανισμό του.

Στην Ευρώπη υπάρχει αμνηχανία επίσης – η πρόσφατη έκδοση του Economist ήταν αφιερωμένη στην «αραβική άνοιξη». Οι αναφορές του οικονομιστ βέβαια δεν μπορούν να θεωρηθούν ούτε καν μετριοπαθείς – εκφράζουν τα κατάλοιπα της αποικιακής νοοτροπίας -η υποστήριξη στις επεμβάσεις στην Λιβύη και την Συρία είναι εκφραστικές- αλλά και των οικονομικών συμφερόντων του δυτικού κεφαλαίου. Η

«δημοκρατία», στον αραβικό κόσμο, σε αυτό το πλαίσιο, ερμηνευόταν στη Δύση ως ευκαιρία για νεοφιλελεύθερες αλλαγές και άνοιγμα των αγορών - και σε αυτό το πλαίσιο είχε στηρίξει και τους ισλαμιστές όταν έστω και απρόθυμα συζητούσαν για νέα μέτρα με τα ΔΝΤ. Αλλά αυτήν την στιγμή στην Αίγυπτο μπορεί να έχει εμφανιστεί σαν διαμεσολαβητής ο Στρατός, αλλά οι δυναμικές των δρόμων και από τις δυο πλευρές της αντιπαράθεσης δεν είναι ακριβώς ευνοϊκές για την επέκταση των συμφερόντων των ξένων κεφαλαίων.

Επανάσταση η πραξικόπημα: αποκλίνουσες ερμηνείες

Πέρα από την ελίτ, τόσο οι ισλαμιστές όσο και οι αντίπαλοι τους εμφανίζονται αντί-δυτικοί και τα οικονομικά αιτήματα είναι αρκετά κοντά πια στο κέντρο του πολιτικού λόγου. Στην δυτική αριστερά με κάποια πληροφόρηση από την Αίγυπτο υπάρχουν ήδη θέσεις που θεωρούν την ανατροπή του Μορσι σαν νέο στάδιο στην επανάσταση.

<http://www.marxist.com/the-egyptian-revolution-a-nightmare-for-the-bourgeois.htm>

<http://www.counterpunch.org/2013/07/15/winning-the-rank-and-file-soldiers-in-egypt/>

Αυτές οι θέσεις εκφράζονται και από τοπικές αριστερές ομάδες – κινήματα στην περιοχή όπως το Λαϊκό Απελευθερωτικό Μέτωπο της Παλαιστίνης

<http://www.uruknet.info/?p=m99189&hd=&size=1&l=e>

Από την άλλη πλευρά η κριτική εστιάζεται στο γεγονός ότι η επέμβαση του στρατού είναι πραξικόπημα. Η άποψη εκφράζεται συνήθως από τάσεις που πρόσκεινται στην Μουσουλμανική αδελφότητα,

<http://www.counterpunch.org/2013/07/12/the-struggle-for-egypt/>

<http://www.counterpunch.org/2013/07/12/why-are-we-in-the-streets/>

Υπάρχουν επίσης και απόψεις που διαφοροποιούνται και από τα Αδελφότητα και από τον Στρατό – το blog «angry arab news» εκφράζει αυτήν την τάση.

Γεωπολιτική της περιοχής: η νίκη των Σαουδαράβων και η αμηχανία της Τουρκίας

Στην ίδια την μέση ανατολή η επικράτηση της Σαουδικής Αραβίας πάνω στο Κατάρ στην Αίγυπτο είχε άμεσες επιδράσεις: αμέσως ανακοινώθηκε βοήθεια 8 δις από την Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα προς την Αίγυπτο, ενώ απρόσμενα ο υποψήφιος του Κατάρ και της Μουσουλμανικής αδελφότητας έχασε τις εκλογές για την ηγεσία της οργάνωσης των σύρων αντικαθεστωτικών και την κέρδισε ο υποψήφιος της Σαουδικής Αραβίας. Η επικράτηση του θεωρήθηκε και ήττα της Τουρκίας. Ο Ερτογάν φάνηκε στριμωγμένος. Επέμενε στην στήριξη του Μόρσι αλλά οι προσπάθειες του να εμφανιστεί σαν μεγάλος ηγέτης της περιοχής έχουν δεχθεί μια

σειρά από πλήγματα – και στην Αίγυπτο αλλά και στην Συρία. Σύμφωνα με τούρκους παρατηρητές η αρχική προσπάθεια του Ερτογάν να πάρει το θέμα στο συμβούλιο ασφάλειας και να προκαλέσει ένα είδος διεθνούς κρίσης οδηγήθηκε σε αδιέξοδο – ίσως και λόγω των πιο ψύχραιμων παρεμβάσεων των τεχνοκρατών του υπουργείου εξωτερικών.

«Γιο μια χώρα η οποία μέχρι πρόσφατα προσπαθούσε να εμφανιστεί σαν περιφερειακή δύναμη, το να φέρει την διεθνή της πολιτική στο επίπεδο το να χρηματοδοτεί η να υποστηρίζει την Μουσουλμανική Αδελφότητα, αναπόφευκτα έριξε και μείωσε την τούρκικη θέση. Ένα από τα εμφανή θύματα της ανατροπής του Μορσι...ήταν η εκλογή του Ahmad Al Jambra, ο οποίος είναι κοντά στους Σαουδάραβες για να αντικαταστήσει τον Moaz al-Khatib σαν ηγέτη της Συριακής Εθνικής Συμμαχίας. ..Η Τουρκία φιλοξένησε την συνάντηση και υποστήριξε τον υποψήφιο που έχασε. Καθώς οι εξελίξεις στην Αίγυπτο κυριαρχούσαν στις οθόνες μια άλλη εξέλιξη πέρασε απαρατήρητη: Ο M. Barzani, πρόεδρος της περιφερειακής κυβέρνησης του ιρακινού Κουρδιστάν, επισκέφθηκε την Βαγδάτη η οποία συμβαίνει να είναι ο μόνος σύμμαχος που μας έμεινε στην περιοχή...Ας προσθέσουμε σε αυτό και το ρήγμα στις επαφές με την συριακή πτέρυγα του PKK, το Κόμμα της Δημοκρατικής Ένωσης [PYD]. Το PYD φαίνεται να συγκρούεται με τις ομάδες του «Ελευθέρου Συριακού Στράτου» της συριακής αντιπολίτευσης που υποστηρίζει η Τουρκία. Επιπλέον δεν είναι μυστικό ότι η Τουρκία δεν έχει πια καμία επιρροή στην Δαμασκό. Και η ανατροπή του Μορσι έχει ενισχύσει το καθεστώς του Ασσαντ και απέναντι στην Τουρκία.[...] ας προσθέσουμε επίσης ότι ο νέος εμίρης του Κατάρ φαίνεται να διαφοροποιείται από την αυτόνομη πολιτική του πατέρα του και ταυτίζεται με την Σαουδική Αραβία..οπως και η Ιορδανία. Με το να τρέχει πίσω από τον Μορσι η Τουρκία φαίνεται να έχει χάσει τον λειτουργικό και ηθικό της βάρος στην ευρύτερη περιοχή.»

<http://www.uruknet.info/?p=m99169&hd=&size=1&l=e>

Αναζητώντας νέους σύμμαχους: Μια νέα τούρκο-ισραηλινή συνεργασία;

Οι αντιδράσεις της κυβέρνησης Ερτογάν σε αυτό το πλαίσιο έχουν και τα χαρακτηριστικά της εσωτερικής άμυνας. Καθώς οι διαδηλώσεις συνεχίζουν να εμφανίζονται στους δρόμους, ενώ η εξωτερική αίγλη του πολιτικού Ισλάμ χάνεται ο Ερτογάν φαίνεται να προσπαθεί να στηριχθεί και σε ένα κλίμα αυταρχισμού. Και ίσως να αναζητά νέους σύμμαχους. Μια πληροφορία της ρωσικής τηλεόρασης ήταν αποκαλυπτική. Στις αρχές Ιουλίου έγινε μια επίθεση σε αποθήκες πυρομαχικών κοντά στην Λατακία. <http://rt.com/news/israel-strike-syria-turkey-089/>

Οι ισλαμιστές αντάρτες παραδέχθηκαν επίσης ότι δεν ήταν δική τους επιχείρηση. Οι δημοσιογραφικές πληροφορίες δείχνουν προς ισραηλιτική επιχείρηση. Όμως οι νέες πληροφορίες λένε ότι τα ισραηλιτικά αεροπλάνα χρησιμοποίησαν τούρκικη αεροπορική βάση για να αποφύγουν να περάσουν πάνω από συριακό έδαφος. Αν η πληροφορία αληθεύει είναι πιθανό ότι ο Ερτογάν, ενώ ελπίζει σε κάποια αποκατάσταση του πληγμένου γοήτρου και της δυναμικής του πολιτικού Ισλάμ μπορεί να στραφεί και πάλι στο Ισραήλ. Μια επίσης ασταθής και επισφαλής σχέση.

Ειδήσεις της βδομάδας και λινκς

Η ισπανική οργή αγγίζει και το ιερό: αποδοκimasίες για τη βασίλισσα της Ισπανίας

<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-23327916>

Εν τω μεταξύ ο Πρωθυπουργός Ραχόϊ εμπλέκεται ακόμα περισσότερο στην κρίση

<http://www.euronews.com/2013/07/15/spain-keeps-heat-under-corruption-scandal-iceberg/>

Τσεχία και κατώτατος μισθός: Η νέα κυβέρνηση που διόρισε ο σοσιαλδημοκράτης πρόεδρος ανέβασε το κατώτατο μισθό σε μια κίνηση αποδοχής αιτήματος των συνδικάτων. Το θέμα του κατώτατου φαίνεται να εξελίσσεται σε ένα σημείο αιχμής των διεκδικήσεων από οργανώσεις εργαζόμενων και την Ευρώπη και στην βόρεια Αμερική

<http://www.newsdaily.com/world/f7d469b3c670fffd6f2fbf577b25e7df/new-czech-cabinet-raises-minimum-wage-as-one-of-first-steps-agency>

Κατακλυσμός δικαστικών διεκδικήσεων αμερικανών πολιτών ενάντια στην αμερικανική κυβέρνηση μετά από τις αποκαλύψεις Snowden

<http://rt.com/usa/snowden-leaks-surveillance-suits-174/>

Το κίνημα tamarod/εξέγερση το οποίο ανέτρεψε τον Μόρσι είχε ζητήσει και την ακύρωση των όρων της συμφωνίας Ισραήλ- Αιγύπτου. Για αυτό οι ΗΠΑ προσπαθούν να τα έχουν καλά με όλους – και ιδιαίτερα με τον στρατό.

<http://angryarab.net/2013/07/15/tamarrod-and-the-egyptian-israeli-peace-treaty/>

Πόσες Ε.Ε. υπάρχουν; Κρίση στην Ιταλία για παράνομη απέλαση. Η παράνομη απέλαση οικογένειας από το Καζακστάν απειλεί την θέση του ιταλού υπουργού εσωτερικών που έγκρινε την απέλαση.

ΣΠΟΝΤΕΣ

- **Από τον φτηνό ρατσισμό στην παραβίαση του συντάγματος:** Η προσπάθεια του κ. Χάσικου να καταφύγει στον φτηνό ρατσισμό για την απέλαση μια ευρωπαϊκής πολίτη, θα άξιζε να σχολιαστεί μόνο αν κάποιος πίστευε τον κ. Χάσικο πια με κάποιες ευαισθησίες η κατανόηση. Το πρόβλημα πλέον το έχουν όσοι εργάζονται για αυτόν στην Αλήθεια που κάποτε καμωνόταν ότι στους αντίπαλους της -στην δεξιά- άρμοζε το ρητό ότι ο εθνικισμός η ο ρατσισμός είναι «το τελευταίο καταφύγιο κάθε...». Η κατρακυλά μιας μερίδας της φιλελεύθερης δεξιάς είναι πια αξιοθρήνητη. Όμως ο κ. Χάσικος σαν υπουργός μιας κυβέρνησης που επιμένει ότι θέλει να μείνει στην Ευρώπη κλπ, οφείλει αν μη τι άλλο, να σέβεται τους θεσμούς. Για αυτό πληρώνεται. Αν δεν το αρέσει, ας επιστρέψει στις ιδιωτικές επιχειρήσεις του πεθερού του. Αν ενοχλούν τον κ. Χάσικο οι ευρωπαίοι πολίτες, τότε να το πει δημόσια και να αναλάβει τις λογικές συνέπειες που είναι η παραίτηση. Κάποτε το καταλάβαινε, τώρα όχι; Αλλα το ζήτημα πάει και βαθύτερα. Αν ο κ. Χάσικος λέει δημόσια ψέματα -γιατί ποιού κύπριου έπιανε την δουλεία η συγκεκριμένη κυρία, και σε ποιο νομικό πλαίσιο μπορεί να τεθεί θέμα περιορισμού των ευρωπαίων πολιτών στα πλαίσια της Ε.Ε.;- τότε είναι και η τοπική δημοκρατία που οδηγείται σε κρίση με τέτοιες συμπεριφορές. Όταν ένας υπουργός παραβιάζει, στον τομέα της αρμοδιότητας του, απόφαση μέχρι και του Ανώτατου Δικαστηρίου, τότε με ποιά λογική συλλαμβάνεται ή καταδικάζεται οποιοσδήποτε πολίτης; Αν ένας τύπος που πληρώνεται από τον φόρο των υπόλοιπων πολιτών δεν σέβεται ούτε τους νόμους, ούτε το θεσμικό πλαίσιο, ούτε καν αποφάσεις δικαστηρίων που τον δεσμεύουν σαν δημόσιο λειτουργό, τότε γιατί να το κάνει οποιοσδήποτε πολίτης;
- **Ανάλογα μπορεί να πει κάποιος και για τη θλιβερή κυρία Σιακαλλή.** Αν συμμετείχε στην συνειδητή παραβίαση της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, τότε είναι άξιον απορίας πως αντιλαμβάνονται μερικοί το δημόσιο λειτούργημα. Είναι το προσωπικό απωθημένο κράτος εν κράτει; Και το ζήτημα είναι πέρα από την ευτελή έκφραση ρατσισμού – τα ζήτσημα είναι η

ισότητα των κύπριων πολιτών. Αν μερικοί μπορούν να παραβιάζουν το σύνταγμα, να το ξέρουμε..

- **Τα πρωτοσέλιδα του Φιλελευθέρου νοικιάζονται από τον κ. Χάσικο ή από όσους θέλουν να αρπάξουν τα κέρδη της ΣΥΤΑ ...;** Τις τελευταίες βδομάδες είτε υπάρχει είτε δεν υπάρχει είδηση για το χωράφι που αγόρασε η ΣΥΤΑ προσπερνώντας τον πεθερό του υπουργού εσωτερικών, ο Φιλελεύθερος έχει το θέμα κύριο πρωτοσέλιδο. Θέλει να κατασκευάσει είδηση. Με σαφή επιλεκτική λογοκρισία που φτάνει στα όρια του κωμικού. Ανακυκλώνονται οι δηλώσεις μερικών συντεχνιακών, ξανά και ξανά ο κ. Γεωργίου -από το κόμμα του κ. Χάσικου- αλλά οι πληροφορίες για την διαπλοκή του κ. Λιοτατή -του μάρτυρα του Χάσικου και του Φιλελευθέρου όπως πάει το σενάριο- ούτε κουβέντα. Μα δεν είναι συνέταιροι; Δεν είναι ο κ. Λιοτατής που εργοδοτούσε τον κ.Μουσταφά; Αν εκεί υπήρξε πρόβλημα τότε ο νυν υπουργός εσωτερικών εν γνώσει του χρησιμοποιεί την μαρτυρία ενός ατόμου που πήρε μίζες και παραπλάνησε; Και η εφημερίδα τι ζόρι τραβά και τι εξυπηρέτηση πουλά για να συγκαλύπτει; Την Τετάρτη λ.χ. είχε κείμενο ο κ. Συλικιώτης το οποίο χάθηκε στις εσωτερικές σελίδες, ενώ οι δηλώσεις του κ. Κιττή για την κερδοφορία της ΣΥΤΑ -που πηγαίνει στο δημόσιο- πήγαν ακόμα πιο βαθιά στο ένθετο. Δεν είναι κάπως λογικό -που να ψάχνεις δεοντολογία και δημοσιογραφική συνέπεια- να δημοσιεύονται όλες οι σχετικές ειδήσεις μαζί; Γιατί ότι βόλευε τον Χάσικο ήταν πρωτοσέλιδο, ενώ τα άλλα σχεδόν κρύφτηκαν; Αλλά βέβαια το πρωτοσέλιδο έχει ειδική λειτουργία, για αυτό τίθεται και θέμα για την πολιτική οικονομία των πρωτοσέλιδων διαφημίσεων. Κάποιοι θέλουν τα κέρδη της ΣΥΤΑ για ιδιωτική χρήση προφανώς – 63,7 εκατομυρια είναι αυτά. Και εκεί στο Φιλελεύθερο δεν είναι και ο δημοσιογράφος που ήταν συνεργάτης του κ. Ιωάννου στην ιδιωτική εταιρεία ενέργειας; Μπας και υπάρχει και κύκλωμα δημοσιογραφικών υπηρεσιών; Λέμε τώρα.. αφού οι κραυγαλέες αντιφάσεις γεννούν λογικές, αν όχι δημοσιογραφικές, απορίες..
- **Και τί λογοκρίνουν τα πρωτοσέλιδα του Φιλελευθέρου:** http://www.newsit.com.cy/default.php?pname=Article&art_id=125447&catid=9 "Ο Λιοτατής δεν είχε μόνο 0,5% συμφέρον στην εταιρεία AIRSUN PROPERTIES LTD [ιδιοκτησίας της

οικογένειας Κουλερμου] όπως αναφέρθηκε δημόσια από τον ΥΠΕΣ... είχε 25% και μετά έγινε μείωση του συμφέροντός του..... Τελικά όμως ο Χαράλαμπος Λιοτατής, έφερε σε επαφή τον Τουρκοκύπριο Μουσταφά, με τον Νίκο Λίλη και Γ.Χασάπη και Φ. Βονιάτη για την πώληση του τεμαχίου, απέναντι από το αεροδρόμιο Λάρνακας, το οποίο αγόρασε η εταιρεία WADNIC TRADING LTD, που με τη σειρά της πώλησε στο Ταμείο Συντάξεων της Cyta.

Όλα τα ανωτέρω είχαν ως αποτέλεσμα να ζημιώσει ο Κουλέρμος αρκετά λεφτά.

Από εκείνο το διάστημα και έπειτα ο Σωκράτης Χάσικος και η εφημερίδα Αλήθεια, με συνεχείς δημοσιεύσεις και σχόλια δημοσιοποίησαν την υπόθεση στο ευρύ κοινό και ζητούσαν έρευνα της υπόθεσης, που αφορούσε την αγορά της WADNIC TRADING LTD, του τεμαχίου γης από τον Τουρκοκύπριο Μουσταφά, το οποίο προβλήθηκε ως μέγα σκάνδαλο."

-
- **Και μια σοφή κουβέντα από τον κ. Διονυσίου:** «Τα ΜΜΕ ελέγχονται στην πλειοψηφία τους από διαπλεκόμενους εκδότες και έχουν ως λειτουργούς τους άτομα που φοβούνται ότι θα απολυθούν ανά πάσα στιγμή.» Κάναμε αρκετή κριτική στον Πολίτη για τις συμφεροντολογικές του μεταμορφώσεις μετά το 2011, αλλά τέτοιες ειλικρινείς δηλώσεις από άτομα που βρίσκονται ιεραρχικά σε σημαντικές θέσεις πρέπει να καταγράφονται. Συνεχίζουν την παράδοση που ξεκίνησε η ειλικρίνεια του κ. Παράσχου πέρσι και τιμούν τον κ. Διονυσίου. Ιδιαίτερα γιατί γράφτηκαν σε μια περίοδο που σαν απάντηση στις αποκαλύψεις του Πολίτη για τον τέως διοικητή της κεντρικής, τον κ. Χριστοδουλου, ο τέως διοικητής παρέπεμψε στα συμφέροντα του εκδότη του Πολίτη και στο ότι απέκρυψε -σύμφωνα με την εκδοχή του- άνω των 40 εκατομμυρίων στο εξωτερικό. Είναι επίσης μια ειλικρινής δήλωση και για ένα άλλο λόγο: αν προηγουμένως οι δημοσιογράφοι υποτάσσονταν στην εξουσία των κεφαλαίων των τραπεζών που στήριζαν τα ΜΜΕ με τις διαφημίσεις, σήμερα ζουν εκβιασμούς όπως όλοι οι εργαζόμενοι. Και το μένος μερικών με τις συντεχνίες ή τις διεκδικήσεις των εργατικών δικαιωμάτων θυμίζει και λίγο απωθημένο: όσοι ζουν με τον φόβο, όσοι δεν τολμούν να αντισταθούν στις περικοπές στον δικό τους χώρο, βρίζουν και φωνάζουν άλλους εργαζόμενους -ή και πολιτικούς- που αντιστέκονται. Φροϋδικά είναι γνωστό σύνδρομο. Ο Νίτσε το ονόμαζε το «αίσθημα της δυσφορίας» που δημιουργεί την ηθική του δούλου.

- **Και η κωμωδία: Ο κ. ΜΧΣ στο Φιλελεύθερο φαίνεται ότι ένοιωσε κάπου να τον αγγίζει – η «σύμβαση του δαισθάνθηκε»** που θα έλεγε και ο παλιός καλός Σαββόπουλος και αφού έκαμε αναφορά στο σχόλιο του κ. Διονυσίου έγραψε και το εξής χωρίς ίχνος χιούμορ: *«Έχει απόλυτο δίκαιο ο συνάδελφος. Έθιξε ένα τεράστιο θέμα που αντιμετωπίζουν αυτήν την στιγμή οι περισσότεροι δημοσιογράφοι, ευτυχώς όχι εμείς στον Φιλελεύθερο.»* Η αβάσταχτη αθωότητα του αυτοκαρφωματος. Σίγουρα αγαπητε μου. Εσείς εκεί στο Φιλελεύθερο μπορείτε να γράφετε ότι θέλετε. Έτσι ήταν και πριν – για 3 χρόνια με τις τράπεζες. Έτσι είναι λ.χ. και τώρα. Για δυο βδομάδες οι άλλοι του Πολίτη πρόβαλαν το θέμα του Χριστοδούλου, αλλά εσείς το θάψατε..Τυχαία βεβαίως. Ενώ τότε με την επένδυση το αεροδρόμιο, πάλι τυχαία δεν σας πείραζε να ακολουθείτε τον Πολίτη. Άσχετο αν τότε τελικά δεν βρέθηκε τίποτα, ενώ τώρα για τον κ. Χριστοδούλου φαίνεται ότι γίνεται ήδη έρευνα. Ας παρουμε τον κ.Χατζηστυλιανού ας πουμε. Για όσους τον παρακολουθούν είναι ένας από τους δημοσιογράφους που κατασκευάζουν θεάματα που βολεύουν... Θα μπορούσε λ.χ. να περάσει και στην ιστορία σαν ο τσεκουθκιας: είναι ο δημοσιογράφος που του έδωσαν τη λίστα με το πώς διανεμήθηκαν χορηγίες από το προεδρικό και ότι του είπαν έγραψε: έτσι στο πρωτοσέλιδο έγραφε ότι δόθηκαν χρήματα σε αριστερά σωματεία και εστίαζε στην ομόνοια, αλλά τα γέρημα δεν πρόσεξε ότι ο Διγενής Ακρίτας Μόρφου πήρε περισσότερα. Τέτοια δημοσιογραφία. Και φυσικά ποτέ δεν τόλμησε να ρωτήσει αν τουλάχιστον υπάρχει αρχείο από τις χορηγίες της περιόδου Κληριδη. Στον Φιλελεύθερο τουλάχιστον δεν επιτρέπονται τέτοια. Τελευταία έχει αναλάβει να προωθεί την οικογενειακή εκστρατεία του κ. Χάσικου γιατί δεν πωλήθηκε το οικόπεδο του πεθερού του στην Δρομολαξιά. Φοβερή δημοσιογραφία. Ούτε μια φορά δεν ανέφερε, έτσι για την γενική πληροφόρηση την άλλη άποψη – για τα συμφέροντα του πεθερού, ή για τις αντιφάσεις του Λιοτατή, ή έστω για το αν θα γίνει έρευνα και για τις αγορές τουρκοκυπριακών περιουσιών την περίοδο 1994-2003. Τέτοια δημοσιογραφία....Οπότε αγαπητε ΜΧΣ, τί το ψαχνεις...Εκτίθεσαι άδικα..
-
- **Όστε παραιτήθηκε η Πουλλή. Και καλά τόση στήριξη τότε που τα είχε με τον Δημητρίου, τώρα τίποτα;** Το ότι ο κ. Κενεβέζος έχει πάρει και ένα συνεργείο μαζί του στο υπουργείο είχε γραφτεί και πριν. Αλλα για να φύγει η Πουλλή, κάτι ευρύτερο γίνεται. Θα μάθουμε. Ο Χατζηστυλιανού τα φόρτωσε

στον Καρογιάν που έβαλε τον Κενεβέζο. Καλά δεν είναι στην ίδια κυβέρνηση με τον Χάσικο, τον φίλο σου; Και ο κ. Κενεβέζος είχε και άλλους φίλους πριν.

- **Χοντραίνει το παιχνίδι στο ΔΗΚΟ.** Τώρα ο Μάρκος μπορεί να κατεβεί και να κάνει περίπατο για την θέση του αναπληρωτή λογικά. Αλλά η απόσχιση του Βέργα είναι μια ενδιαφέρουσα κίνηση. Αν είναι μόνο τοπική είναι ένα θέμα, αν είναι ευρύτερη θα δείξει. Διότι ο μ.ν. Καρογιάν κέρδισε πόντους με τις πρωτοβουλίες του για έρευνες στα σκάνδαλα των τραπεζών, και έχει και στήριξη από μηχανισμό αλλά ο Ν. Παπαδόπουλος, όπως φαίνεται και από την σχολιογραφία του Φιλελευθέρου, έχει πλάτες αλλού – που λέει και ο Διονυσίου.
- **Τί χαριτωμένος ο κ. Χριστοφίδης του Πανεπιστημίου Κύπρου - Αγλαντιάζ.** Βγήκε από τα ρούχα του για τις περικοπές. Ώστε..Βγάλε τον Τσούκα περίπατο τώρα. Θα μάθετε τί είναι οικονομική κρίση και ποιους εξυπηρετούσατε τότε με τα θεάματα που προσφέρατε. Αν ξυπνήσουν όσοι σας ψηφίσαν καλό για αυτούς. Αν όχι η πραγματικότητα είναι εδώ.
- **Πάντως τις ανοησίες για «υψηλά επίπεδα» και λοιπά τα φαιδρά, στην μπάντα κ. Χριστοφίδη.** Ένα ακόμα πανεπιστήμιο είσατε και τίποτα παραπάνω. Ο υπερφίαλος λόγος απλά κάνει ακόμα και τις ακρότητες του κ. Θεμιστοκλέους πια να ακούγονται λογικές. Έτσι και αλλιώς σύμμαχος σας ήτανε μέχρι πρόσφατα. Enjoy τις συνέπειες των λέξεων και των πράξεων. Αυτό είναι υποτυπωδώς ακαδημαϊκό – αλλά μάλλον σας ξέφυγε η κατανόηση αυτών των διαστάσεων στις φαντασιώσεις για πανεπιστήμιο-επιχείρηση.
-
- **Α βγήκε και ο Πιερής να διαμαρτυρηθεί** και τα είχε με την Ει. Χαραλαμπίδου. **Μια ζωή βολικό αλληθώρισμα** ή κοινώς που σου νέφκω που πάεις. Με το αζημίωτο βέβαια πάντα. Κάποτε είπε να τα βάλει με τον Πρόδρομο και τον αποκαλούσε «νεοκυπριο». Ήταν η εποχή που ο Πιερής προσπαθούσε να αποκτήσει προσβάσεις πουλώντας λέξεις. Ο Πρόδρομος ήταν πολλά πράγματα αλλά νεοκυπριος η κυπροκεντρικος δεν ήταν. Τώρα γιατί ο Πιερής τότε έκανε ότι δεν το καταλάβαινε; Ρίχνει ατάκες αναλόγως των ποιών θέλει να προσεγγίσει. Έτσι και τώρα. Άλλοι είναι οι νεοφιλελεύθεροι που θέλουν να περικόψουν γενικά. Αλλά τον ενόχλησε η περικοπή των έξτρα που συμπεριλαμβάνουν και τα δικά του. Εκφραστικό.

- **Ωπα. Άρχισε ο κ. Άριστος τις κουβέντες του καφενέ;** Μετά την συνέντευξη του κ. Αναστασιάδη στην Μιλλιέτ και την έξυπνη χρήση της αναφοράς των τουρκοκυπρίων της Συλίκου ότι τους έσωσε ο πατέρας του, τον παρέλαβε ο διευθυντής σύνταξης του Φιλελευθέρου. Βέβαια οι λέξεις είναι και κάπως άσφαιρες άμα έχουν επαναληφθεί τόσες φορές. Και ότι και να πει κάποιος για τον Δ. Χριστόφια, πέρασε από αυτόν τον δρόμο -του να λέει την αλήθεια για το τι έγινε στις δικονομικές- χωρίς ενδοιασμούς. Δαιμονοποιήθηκε μεν – ξεφούσκωσε η επίδραση των λέξεων δε. Οπότε ο κ. Άριστος τα είχε πάλι με τις παραδοχές ότι οι ελληνοκύπριοι έκαναν επιθέσεις σε τουρκοκύπριους. Διότι ως γνωστόν οι τουρκοκύπριοι έπεφταν μόνοι τους στους ομαδικούς τάφους ή απλώς εξαφανίζονταν μόνοι τους από τους δρόμους του Βαρωσιού και της Τόχνης. «Κουβέντες του Καφενέ». Βέβαια ο κ. Αναστασιάδης κάνει λάθος αν υποτιμήσει την πρόθεση των επιθέσεων. Θα έρθει να τον βρει. Και μια μερίδα, λόγω της πορείας του Δ. Χριστόφια, ξέρει πια ότι όλα αυτά είναι αερολογίες και υπεκφυγές. Όμως στη δικιά του παράταξη, δεν είναι και τόσο αυτονόητα. Και έτσι τώρα πρέπει να τα λέει και να ξέρει ότι θα έχει μπροστά του και την υστερία που ανέχτηκε μετά το 2010.
- **Θα πείτε και ο Δρουσιώτης γιατί πληρώνεται;** Το θέμα είναι ποιός τον πιστεύει τον Δρουσιώτη πια.
-
- **Τολμούν μερικοί να δουν τις προεκτάσεις; Οι εύκολες ατάκες συνομωσίας από όσους κάνουν ότι δεν βλέπουν.** Οι θεωρίες της συνομωσίας που δεν βλέπουν μπροστά στην μύτη τους: **ο κ. Σέρτης**, εδεκιτης και από τα στελέχη που επηρεάζουν τις απόψεις που επιλέγει να προβάλει ο Φιλελεύθερος είχε στις 13 Ιουλίου, στην στήλη του και τα εξής [ο τίτλος ήταν «Προς επιβεβαιωθέντας»]: «Δεν μπορεί.. συμπτωματικά να συρθήκαμε Ελλάδα και Κύπρος στη χρεοκοπία την ώρα - ακριβώς που επιβεβαιώνονταν – και – τα ανυπολόγιστου πλούτου υποθαλάσσια κοιτάσματα στην ΑΟΖ μας, και άλλο να αποδεικνύεται – με γραπτά ντοκουμέντα – πως..δρομολογήθηκε μια τέτοια πορεία.» Το τεκμήριο είναι ένα φημολογούμενο απόσπασμα από «έκθεση ιδιωτικής συνομιλίας του Χ. Κίσσιγκερ, το 1983, το οποίο λέει ότι «το Ισραήλ πρέπει να ελέγχει όλα τα κοιτάσματα της Ανατολικής Μεσογείου». Δεν θα εξετάσω την εγκυρότητα του «τεκμηρίου». Ας πούμε ότι έγινε. Εδώ ο Δρουσιώτης που τα αμφισβητούσε αποδεικνύεται μη –έγκυρος, οπότε δεν μετρά πια σαν σοβαρή πηγη..Ας πούμε ότι κάποιοι είχαν και τέτοιες φαντασιώσεις τέλος πάντων. Άρα η Κύπρος

προγραμματίζει να κάνει την ιστορική της έρευνα για τα κοιτάσματα της το φθινόπωρο του 2011. Είναι γνωστό. Ξαφνικά στα τέλη του 2010 αρχές του 2011 πλακώνει μια εκστρατεία στα ελληνοκυπριακά ΜΜΕ να μην κλείσουμε μια ενδιάμεση συμφωνία για φυσικό αέριο...και στο βάθος φαίνεται να υπάρχει παρέμβαση ισραηλιτικών εταιρειών. Ο κ. Σέρτης που ήταν και τι έλεγε τότε; Η εφημερίδα στην οποία γράφει; Και τι σύμπτωση – μόλις πριν ξεκινήσει η έρευνα τον Σεπτέμβριο, γίνεται μια έκρηξη σε ένα στρατόπεδο από ένα φορτίο που μας υποχρέωσαν να πάρουμε οι αμερικανοί σύμμαχοι του Ισραήλ και κατηγορείται ο πρόεδρος -λες και έπρεπε να είναι αποθηκάρχος- ο οποίος τυχαίνει να ακολουθεί και ανεξάρτητη εξωτερική πολιτική. Θέλετε συνομωσίες κ. Σέρτη. Βαλτέ τα κομμάτια του Παζλ μαζί. Ενδιαφέρον δεν είναι; Και εσείς που είσαστε τότε κ. Σέρτη; Η εφημερίδα σας; Μήπως πουλούσατε εκδούλευση στην "συνομωσία του Κίσισγκερ"; Τα δεδομένα και τα γραπτά είναι εκεί, και μόνο ο κ.Ευρυβιάδης, από την εφημερίδα σας, πήγε προς το τέλος του Ιούλη του 2011 να πει κάτι. Είπατε και δεν το προσέξαμε; Διότι αν κάποιος θα επιβεβαιωθούν στο μέλλον, μάλλον θα πρέπει να εξηγήσουν και την στάση τους σε καίρια σημεία της ιστορικής εξέλιξης.

- **Να καταγράψουμε στα θετικά την απόφαση του κ. Αναστασιάδη να μην πάει στο μνημόσυνο των 22.** Σαν πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει όντως υποχρεώσεις.
- **Όσο για τις δικαιολογίες του κ. Χάσικου.** Δηλαδή να υποθέσουμε ότι το δίκαιο -και η ηθική που πηγάζει- από την δίκη της Νυρεμβέργης σαν ξέφυγε. Ok we can live with that. Να υποθέσουμε ότι ισχυρίζεστε ότι όσοι συμμετέχουν σε πραξικοπήματα είναι αθώοι γιατί εκτελούν διαταγές και θα πρέπει να τιμούνται; Κοτσάνα μεγέθους – μάλλον δεν θέλεις να το πεις. Να πεις ότι μια μερίδα δεν καταλάβαινε τις συνέπειες, ίσως να ήταν ταπεινό και λογικό...Ξέρεις εσύ, δεν είναι; Αλλά και πάλι, είσαι υπουργός και πληρώνεσαι κύριε Σωκράτη για να τηράς ένα σύνταγμα. Άμα ισχυρίζεσαι ότι είναι το ίδιο η κατάργηση του συντάγματος με την υπεράσπιση του, τότε με βάση ποιο δίκαιο λειτουργεί αυτή η πολιτεία – και γιατί πληρώνεσαι δηλαδή και δεν πληρωνεται και και κάποιος άλλος που υπακούει σε μια δική του ερμηνεία του συντάγματος; Διοτι η «στρατιωτική πειθαρχία» δεν είναι ανωτερη του συντάγματος. Την υπηρετεί. Και άμα το επεκτείνεις το επιχείρημα σου για την «στρατιωτική υπακοή» και στις υπόλοιπες αντιπαραθέσεις που πλάκωσαν

την Κύπρο τότε...Υπάκουαν πολλοί σε ότι πίστευαν σαν «στρατιωτική εξουσία» για τους ίδιους. Σκέψου να εξηγάς στην εθνικοφροσύνη το «δίκαιο» των εθνικών αντίπαλων τους που υπάκουαν επίσης. Και επειδή οι εποχές που το έπαιζες φιλελεύθερος, δεν είναι του παρόντος, μην γίνεσαι και αστείος. Οι προεκτάσεις είναι εκεί.. Άλλοι ίσως να μπορούν να αρθρώσουν αυτόν τον λόγο...

- **Κατάντια είναι αυτά κύριε Σωκράτη...** άλλη εικονα έψαχνες..Κρίμα..
- **Για το «πόθεν έσχες» τις καραμέλες, τις φαμίλιες και τους πεθερούς.** Την αξιοπρέπεια του Φιλελευθέρου αυτές τις μέρες που πουλά υπηρεσίες με τα πρωτοσέλιδα του την έσωσαν μερικοί δημοσιογράφοι – ο Π. Χαραλάμπους που κατάλαβε ότι το σκάνδαλο ήταν στις τράπεζες και όχι στις κατασκευές Χάσικου, και η Χ. Χατζηδημητρίου με τον τίτλο: «Ακόμα μια καραμελίτσα» με μικρές σπόντες: «Μπας και η επιμονή του προέδρου για το γρι γρι αφήνει ερωτηματικά. Μπας και η πρόθεση να καταργηθούν οι πρόσφορες για έργα του δημόσιου κάτω του μισού εκατομμυρίου αφήνουν υπόνοιες.» Όπως έγινε και με τους ωρομισθίους που θα επαναπροσλαμβάνονταν και τελικά μέχρι και εκεί έγινε ρουσφέτι. Οπότε κ. Χατζηδημητρίου ότι γράφει το πρωτοσέλιδο σας μπορεί να είναι και προεργασία για να γίνει και το ρουσφέτι, που υποψιάζεστε, στις προσφορές. Καραμελίτσες λοιπόν....
- **Επί της ουσίας. Καμία αναφορά σε εισοδήματα που δεν περιλαμβάνει την ευρύτερη οικογένεια δεν έχει νόημα. Παραπλάνηση σκέτη.** Άμα ο άλλος μπορεί να γράφει την περιουσία στους συγγενείς, είναι το ίδιο ανέκδοτο όπως τον Χάσικο που την μια νοικιάζει τα ακίνητα του Κουλέρμου στο κράτος και την άλλη δεν έχει σχέση με τον πεθερό του.
- **Ολοταχώς στον γιωρκατζισμό με δανεικά; Άμα βγαίνει και ο γενικός εισαγγελέας και λέει ότι όλοι αυτοί οι σύμβουλοι, οι κουμπάροι, αδελφότεχνοι κλπ είναι παρανομία και σύμπτωμα κομματοκρατίας,** τότε τί να πει κανείς; Ίσως για αυτό διορίστηκαν άρον άρον ο κ. Ερωτοκρίτου – που δεν έχει τέτοια προβλήματα; Όσο για τους αστυνομικούς προστάτες μπας και έχει να κάμει με προηγούμενες υποθέσεις;

- **Καταγράφεται στις σημαντικές δηλώσεις η πρόταση της κ. Χαραλαμπίδου προς την επί κεφαλής της ΜΟΚΑΣ:** «Αν το φορτίο σας πέφτει βαρύ, αφήστε να το σηκώσει κάποιος άλλος.» Η αναφορά ήταν για το θέμα του κ. Χριστοδούλου το οποίο η επικεφαλής της ΜΟΚΑΣ αποφάσισε να μην διερευνήσει. Και τώρα λέει υπάρχουν ακόμα 29 ύποπτες υποθέσεις ξεπλύματος. Και γιατί να πιστέψει κάποιος ότι γίνεται έρευνα; Γιατί να πιστέψει κάποιος ότι γινόταν πριν – όπως, ας πούμε, προεκλογικά...
- **Και για να μην ξεχνάμε υπάρχει και το θέμα των εκατομμυρίων του έκδοτη του Πολίτη.** Διότι μπορεί ο κ. Χριστοδούλου να έχει ύποπτη συναλλαγή, αλλά αυτό δεν ακυρώνει την δική του έρευνα για τον Γ. Παπαδόπουλο. Θα δημοσιοποιηθεί εκείνη η έρευνα; Θα βοηθούσε στην αποκατάσταση της εικόνας και για τους δυο. Πολλά λεφτά.
- **Ίσως για αυτό και ο Φιλελεύθερος άμα άνοιξε θέμα Χριστοδούλου και Μιχαηλίδη έτρεξε να προσφέρει θέαμα στο Χάσικο.** Δεν ξέρεις τι μπορεί να βγάλει το καλάθι.
- **Μήπως διαφοροποιείται ο κ. Κασουλίδης;** Όσο πάει γίνεται και πιο σαφές το σκηνικό. Πριν λίγο καιρό μας έριξε την βόμβα ότι και στην κυβέρνηση συζητούσαν αποχώρηση από το ευρώ τον Μάρτη. Μπορεί να εννοούσε βέβαια ότι ο ίδιος τέλος πάντων το σκέφτηκε σοβαρά. Την περασμένη βδομάδα είπε με σαφήνεια ότι οι συνομιλίες θα εκκινήσουν τον Οκτώβρη και πρόσθεσε ότι η κρίση θα πάει για χρόνια, άρα δεν μπορούμε να περιμένουμε κλπ. Έμοιαζε να μιλά και στην ρητορική της ίδιας της κυβέρνησης στην οποία συμμετέχει. Ιδού διατύπωση που είναι σοβαρή τοποθέτηση: «Ίσως κινηθήκαμε με μεγαλύτερη ταχύτητα προς την νομισματική ένωση πριν ολοκληρωθεί η οικονομική ένωση και αυτό λειτούργησε ως μπούμερανγκ...». Σωστή θέση που μάλλον αναγνωρίζει ότι ήταν λάθος η ένταξη στο ευρώ το 2008. Και προφανώς θα πρέπει να σκεφτούμε πια αν μια χώρα παραγωγός φυσικού αερίου στο μέλλον είναι λογικό να εξαρτάται από ένα νόμισμα που ελέγχουν κάποιοι άλλοι.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Το ακόλουθο κείμενο είναι ενδιαφέρον για μια σειρά από λόγους. Κατ'αρχήν είναι μια ενδιαφέρουσα άποψη από ένα άτομο το οποίο φαίνεται να συμμετείχε στην πορεία της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

Με δεδομένο ωστόσο ότι η κ. Χόπλαρου έρχεται από τον χώρο της φιλελεύθερης δεξιάς -με ένα αέρα σημιτικής τάσης- οι απόψεις της αποκτούν και ένα ειδικό βάρος για την προσπάθεια που έγινε – και η οποία για να ακριβολογούμε ξεκίνησε επί Π. Γεωργιάδη. Η έμφαση που δίνει σε δυο σημεία αξίζει να τονιστεί: τον εκσυγχρονισμό των βιβλίων αλλά και την συμμετοχική διάσταση που είχε η διαδικασία.

Το ότι αυτά τα δεδομένα θα υπονομευτούν -σε ποιό βαθμό θα δείξει- λόγω μιας ρουσφετολογικής προσέγγισης διορισμών και μιας υστερικής αντίδρασης σε κάποια θέματα, είναι μεν θλιβερό, αλλά μάλλον αναπόφευκτα προσωρινό. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση όπως την περιγράφει η κ. Χόπλαρου είναι πια ιστορικό έργο σαν πλαίσιο και διαδικασία και τέτοια φαινόμενα γίνονται το μέτρο με το οποίο κρίνεται και το παρόν και το μέλλον.

Η άποψη της ότι το πρόβλημα είναι «οι συνδικαλιστές» είναι μάλλον μια υπεκφυγή. Όσοι στήριξαν αυτήν την εκλογή της παρούσας κυβέρνησης, ήξεραν την ύπαρξη του κ. Ταλιαδώρου, και ότι δεν είναι όλοι οι συνδικαλιστές έτσι. Υπάρχει ευθύνη. Αλλά τους Ταλιαδώρους θα τους πάρει το ποτάμι της ιστορίας. Όπως κάποιους που φώναζαν το 1950 ότι κανένα βιβλίο που θα γραφτεί στην Κύπρο δεν μπορεί να είναι αντάξιο εκείνων που γράφονται στην Ελλάδα. Και μετά ανακάλυψαν ότι μπορούν και εκείνοι να γράφουν βιβλία.

Εμπρός για τον αυριανό πολίτη του 1974

(Ράβε ξήλωνε!)

της Ρένας Χόπλαρου

Εάν είχε κάνει ένα καλό η προηγούμενη κυβέρνηση, ήταν η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που ξεκίνησε ο Ανδρέας Δημητρίου ως Υπουργός Παιδείας, παρά τα προβλήματα και την ατολμία της στα θέματα που με ενδιέφεραν προσωπικά (βλ. ιστορική εκπαίδευση). Η κριτική που του άσκησα τότε σχετικά με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, σε ιδιωτικές συζητήσεις ή από τη θεσμική μου θέση ως μέλος, για ένα

διάστημα, της ομάδας των ΝΑΠ Ιστορίας, ήταν προς την πλευρά της απαίτησης για μεγαλύτερο βάθος και ριζοσπαστικότερες αλλαγές.

Θέλω όμως να μου υποδείξετε άλλον Υπουργό Παιδείας που θέλησε «να δημιουργήσει μια εκπαιδευτική κοινότητα που τολμά να μιλά και να σκέφτεται πέρα από τα συνθήματα και τους περιορισμούς που επέβαλε μια μεγάλη περίοδος εθνικών δυσχερειών» (συνέντευξη που του πήρα για τον Πολίτη, 27.6.2011). Ποιος μίλησε ξανά έτσι στην Κύπρο; Κι ας μην τον στήριξαν ούτε οι δικοί του, τις δύσκολες ώρες που ωρυόταν ο Αρχιεπίσκοπος, η ΠΟΕΔ και η ΟΕΛΜΕΚ.

Τα νέα βιβλία, υλικά και μεθοδολογία που στάλθηκαν στο σχολείο μας, από πέρσι, καρπός του κόπου των καλύτερων που έχουμε σε κάθε τομέα, είναι σύγχρονα πανάθεμά τα! Πιάνουν το νήμα των διεθνών εξελίξεων που αφήσαμε τη δεκαετία του '70, όταν κλειστήκαμε στο κουκούλι τού “Δεν ξεχνώ και αγωνίζομαι”. Μέχρι πρόσφατα είχαμε προβλήματα πρόσθεσης με θέμα τους νεκρούς του 1974 σε βιβλίο Μαθηματικών του Δημοτικού!

Είναι επίσης υλικό δυναμικό, καλαίσθητο και ενδιαφέρον. Θα μου τραβούσε την προσοχή ακόμη και σε ένα ράφι βιβλιοπωλείου, κι αυτό λέει πολλά. Τα δε νέα βιβλία μαθηματικών της Κύπρου τα χρησιμοποιεί ήδη η σχολή Μωραΐτη στην Ελλάδα. Με τα νέα βιβλία εξάγουμε τεχνογνωσία!

Έχουμε να κάνουμε με κάτι απτό, που τείνει προς ολοκλήρωση. Το συγκεκριμένο υλικό στοχεύει σε μια ποιοτική δημόσια εκπαίδευση και κυρίως προάγει την αριστεία. Χτίζει τα θεμέλια για τη σταδιακή κατάκτηση των αφηρημένων εννοιών και οδηγεί τα παιδιά να «μάθουν πώς να μαθαίνουν».

Αντί η νέα κυβέρνηση να χτίσει πάνω στη δουλειά των προηγούμενων, να αξιολογήσει για να εμβαθύνει τις αλλαγές, ανακοινώνει τη σύσταση νέων, άλλων επιτροπών, όπως η Πηνελόπη, που θα αξιολογήσουν τα Νέα Αναλυτικά Προγράμματα, υπό την έγκριση και τις ευλογίες των συνδικαλιστών. Να το προσέξετε αυτό: «των συνδικαλιστών» – μιας ιδιαίτερα αντιδραστικής ομάδας στα ιδεολογικοπολιτισμικά ζητήματα αλλά και γενικότερα σε οποιαδήποτε δομική αλλαγή των «κεκτημένων» (θυμίζω την ΠΟΕΔ που μιλούσε για «ψυχολογικά προβλήματα που θα αναπτύξουν τα παιδιά μας αν βρεθούν με τα παιδιά της άλλης πλευράς»).

Σε μια «παράλληλη» εξέλιξη, στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο “ξηλώθηκαν” (δηλαδή επέστρεψαν πίσω στα σχολεία τους, με νομότυπο τρόπο, δε λέω!) όλοι οι άνθρωποι

που έφτυσαν αίμα για να βγάλουν το υλικό και κυρίως έχουν τα προσόντα και την τεχνογνωσία στο κάθε αντικείμενο. Για να πάρω δυο συγκεκριμένα παραδείγματα, η Χαρά Μακρυγιάννη, το μοναδικό Ρ(hd) του τόπου στον τομέα της Ιστορικής Εκπαίδευσης συνδυασμένο με μια διεθνή εμπειρία άραγε θα προσφέρει περισσότερα σε ένα δημοτικό σχολείο αντί να συνεχίσει της δουλειά της στο Παιδαγωγικό; Η Μαριλένα Παντζιαρά και η ομάδα που την περιτριγυρίζει, που κυριολεκτικά άλλαξαν το παράδειγμα διδασκαλίας των Μαθηματικών την τελευταία δεκαετία, είναι ορθολογικό να αφήσουν ημιτελές το έργο τους; Ή σκοπεύει να αποφασίσει το Υπουργείο για τις νέες αποσπάσεις αυγουσιτιάτικα;

Τι θα γίνει με το υλικό Ιστορίας της Δ' Δημοτικού που είναι έτοιμο και υπό έκδοση; Τι θα γίνει η διαδικασία αξιολόγησης που ξεκίνησε η ομάδα των Μαθηματικών – είχαν καλέσει τους εκπαιδευτικούς που δοκίμασαν το υλικό στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο για ανατροφοδότηση: μια από τις καλύτερες διαδικασίες στην οποία είχα την τύχη να συμμετέχω τα τελευταία χρόνια. Να ελέγχονται όλα, σελίδα σελίδα και κυρίως να ακούγονται και να λαμβάνονται υπόψη οι γνώμες των μάχιμων εκπαιδευτικών. Τι θα γίνει το υλικό της Μέσης Εκπαίδευσης που είναι υπό έκδοση και συγχρηματοδοτήθηκε από Ε.Ε; Ποιος θα στηρίξει τις αλλαγές στην προσέγγιση του γλωσσικού μαθήματος, τώρα που ξεκίνησε η γνωστή επίθεση περί ανθελληνισμού της πατρίδας μας ενάντια στις καθηγήτριες του Πανεπιστήμιου Κύπρου Σταυρούλα Τσιπλάκου και Έλενα Ιωαννίδου; Και τι δεν ακούμε ως “επιχειρήματα” από τους προστάτες της “γλώσσας”; Τελικά «ψυχολογικά προβλήματα» μπορεί να πάθουμε ορισμένοι με αυτά που ακούμε περί ανθελληνισμού!

Άλλες χώρες, όταν αντιμετώπισαν κρίσεις, επένδυσαν στην εκπαίδευση επιδεικνύοντας πολιτική συναίνεση, αίσθημα ευθύνης και ριζοσπαστισμό. Εμείς για άλλη μια φορά επενδύουμε στον παλαιοκομματισμό και στην κούφια ρητορική. Γιατί όλοι στα λόγια περί Παιδείας καλοί είμαστε. Ευχόμαστε να γυρίσουμε σελίδα (αυτόματα;) για να μη ζήσουν οι επόμενες γενεές τη δυστυχία που έζησαν οι παλαιότερες (πολύ σωστά τα είπε ο Πρόεδρος στη συνέντευξή του στην τουρκική εφημερίδα «Μιλέτ»). Οι πράξεις και οι ιεραρχίες της πολιτικής που αφήνουν πίσω την Παιδεία είναι, ωστόσο, κρίσιμο ζήτημα. Το Υπουργείο Παιδείας είναι συνήθως το πρώτο ανταλλακτικό χαρτί των συζητήσεων όταν «ψήνονται» οι προεκλογικές συμμαχίες. Το δίνει εύκολα ο κάθε υποψήφιος.

Η πραγματική πρόκληση είναι εάν θα καταφέρουμε, στο δημοσιονομικά περιορισμένο πλαίσιο της χώρας, να ανταποκριθούμε στις εκπαιδευτικές

ανάγκες που δημιουργεί ο βαθύτερος μετασχηματισμός του κυπριακού κράτους και του παραγωγικού/ιδεολογικοπολιτισμικού του μοντέλου. Όσοι δεν βλέπουν αυτή την ανάγκη για βαθύτερη αλλαγή, απλώς εθελουφλούν. Όσοι προτάσσουν δήθεν μου συνολικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας, χωρίς ριζική αναβάθμιση της Παιδείας, απλώς δημαγωγούν. Όσοι κατεβάζουν τον πήχη των προκλήσεων για να περάσουν, δήθεν, από πάνω, δεν ωφελούν! Όσοι τέλος, αρνούνται τον διάλογο ουσίας απλώς δεν κατανοούν πως Παιδεία – Οικονομία και Κυπριακό αποτελούν κομμάτια του ίδιου παζλ.

Στις σημερινές συνθήκες παγκοσμιοποίησης, όπου κεφάλαια και άνθρωποι μετακινούνται πιο ελεύθερα από ποτέ, ο προσανατολισμός είναι ένας: πολύγλωσσοι, με υψηλές δεξιότητες πολίτες που θα διδάσκονται, από το νηπιαγωγείο μέχρι το λύκειο πώς θα συνυπάρχουν μαζί με «άλλους», από εκπαιδευτικούς με εξίσου υψηλές δεξιότητες, ευαισθησίες και σύγχρονες γνώσεις.

Το να προνοήσουμε για το μέλλον, ουσιαστικά σημαίνει να οικοδομήσουμε το μέλλον στο παρόν. Οι τελευταίες κινήσεις της κυβέρνησης στην Παιδεία ακολουθούν λογική ράβε ξήλωνε, με πρώτο βιολί τους συνδικαλιστές και το βαθύ κομματικό κράτος ή/και επιδεικνύουν άγνοια του τεράστιου διακυβεύματος.

Μακάρι να κάνω λάθος!

Υ.Γ: Ξέρω ξέρω... τα έκαναν κι οι άλλοι. Εσείς γιατί τα συνεχίζετε;